

BEWERKEN

Jaargang 24
september 2023

SAES

**Vergunningprocedures stroperig
en traag; hoe komt dat?**

**122 klimaatmaatregelen voor
een rechtvaardig klimaatbeleid**

**Prioritering van materiaalstromen
voor Europese einde-afvalcriteria**

EXCEEDING SIZE & SERVICE

SAES

demolitiontools.eu

Lozerweg 10, 12 en 14

Verhuur:

Epiroc

erkat®

LABOUNTY

SAES

VIN

XCENTRIC
RIPPER

VERKOOP

VERHUUR

SERVICE

SAES

demolitiontools.eu

SAES International B.V. / Lozerweg 10-14, 6006 SR Weert / +31 (0)495 56 19 29 / info@saes.nl

Inhoud

Jaargang 24 | september 2023

16

Snellere vergunningverlening onder de Omgevingswet?

Een veelgehoorde verzuchting is dat het veel te lang duurt voordat de overheid een vergunning verleent. De Omgevingswet moet vergunningverlening sneller, efficiënter en beter maken. In dit artikel staat Wilbert van Eijk, advocaat bij Van Iersel Luchtman advocaten, stil bij de huidige en toekomstige voorbereidingsprocedures voor de omgevingsvergunning milieu (kortweg: milieuvergunning).

Omgevingswet ondermijnt circulariteit bouwgrondstoffen

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zal er ook een aangepaste Regeling bodemkwaliteit van kracht zijn. Hierin zijn enkele nieuwe regels opgenomen, die voor bouwstofproducenten een flinke extra belasting kunnen geven.

37

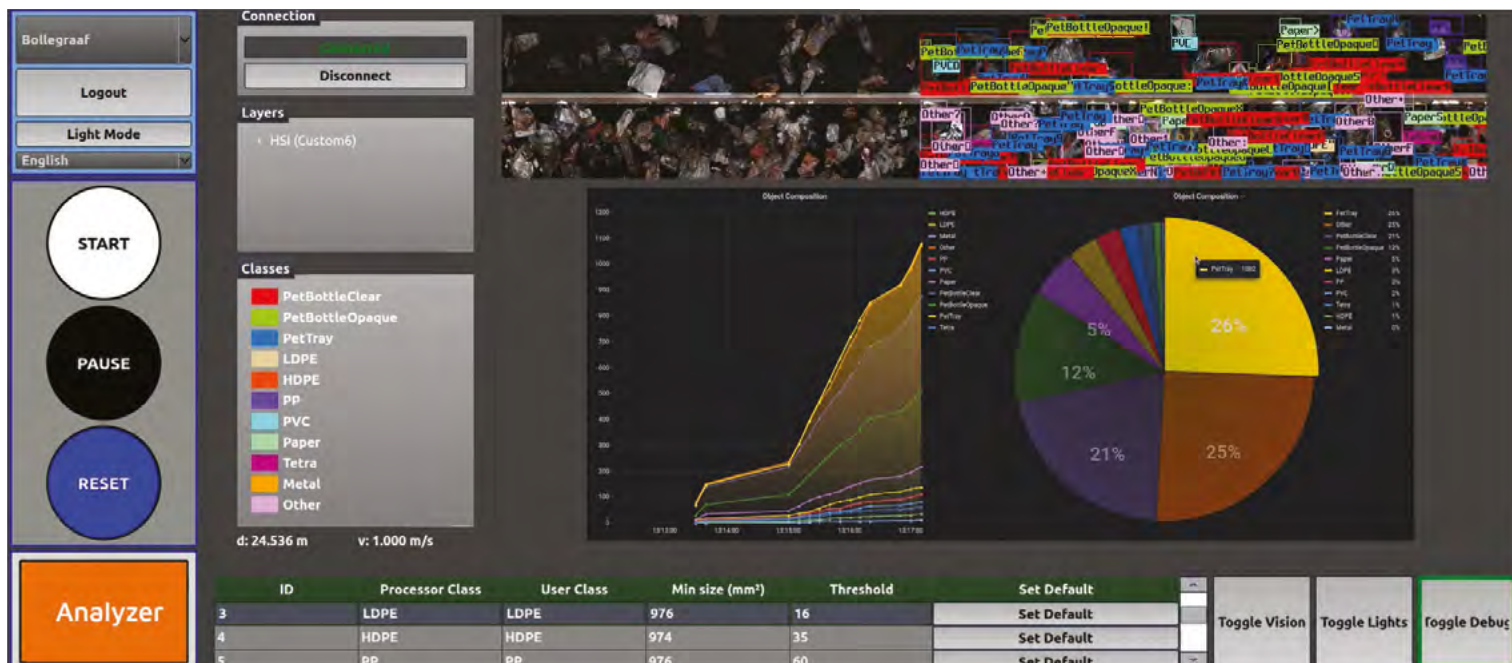
43

Oud is het Nieuwe Nieuw!

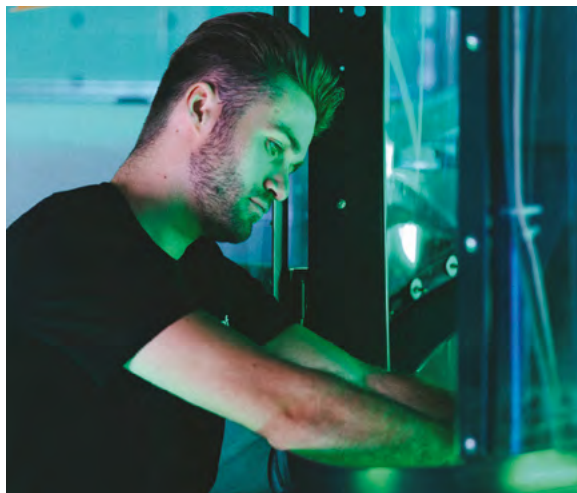
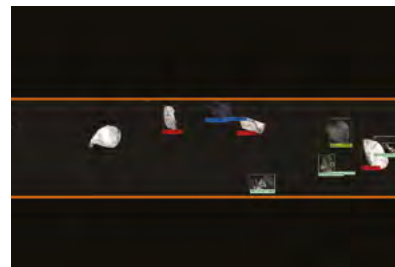
Met het thema: Oud is het Nieuwe Nieuw!, zal de 11^e editie van het Recyclingsymposium aandacht besteden aan optimaal hergebruik in de circulaire bouwconomie.

BOLLEGRAAF ANALYZER DE VOLGENDE STAP RICHTING DE MRF VAN DE TOEKOMST

De Bollegraaf Analyzer biedt u een realtime compositieanalyse van uw materiaalstroom. De samenstelling van uw materialen wordt op objectniveau gemeten. Gebaseerd op het verzamelen van voornamelijk RGB-data en aangedreven door kunstmatige intelligentie.

Implementatie van een dergelijk AI-Vision-systeem in uw sorteerproces zal u helpen om het volgende te bereiken:

- Het monitoren van de prestaties en trends van uw volledige proces en de belangrijkste daarbij behorende scheidingseenheden;
- Het optimaliseren van kwaliteit en kwantiteit door continu de outputstromen te analyseren en de settings aan te passen;
- Het analyseren van de samenstelling van uw outputmateriaal, zodat u op basis van deze feiten uw producten kunt verkopen.

Kalender

Solids 2023 Rotterdam

Op 4 en 5 oktober 2023 komen specialisten op het gebied van opslag en transport van droge bulkgoederen samen op de vakbeurs Solids in Rotterdam Ahoy. Voor meer informatie: <https://www.solidsrotterdam.nl/>

StAA Jaarcongres

Op dinsdag 2 november 2023 vindt het Jaarcongres van de Stichting Arbocatalogus Afvalbranche plaats in Van der Valk Hotel Zaltbommel.

Vakbeurs Recycling 2023

Op 21 t/m 23 november vindt de vakbeurs Recycling weer plaats in Evenementenhal Gorinchem. Voor meer informatie: www.recyclingvakbeurs.nl

Recyclingsymposium 2023

Op dinsdag 21 november 2023 zal wederom het Recyclingsymposium worden georganiseerd door o.a. BRBS Recycling, VERAS en Water Alliance. Voor meer informatie van de voorgaande editie: www.recyclingsymposium.nl

BRBS Recycling Regio overleggen

- Zuid op 10 oktober 2023
- Noord Oost op 11 oktober 2023
- West op 12 oktober 2023

GrondstoffenPoort

Op dinsdagmiddag 24 oktober 2023 vanaf 17:00 uur Nieuwspoort - Den Haag

Colofon

Uitgave

BEwerken is een kwartaaluitgave van BRBS Recycling en wordt toegezonden aan de leden en donateurs van BRBS Recycling, gemeenten, provincies, diverse ministeries, Rijkswaterstaat, diverse branche-organisaties op het gebied van afvalbe- en verwerking, afvaltransport, slopen en grondstoffenwinning.

Redactieraad

Peter Broere
Otto Friebe
Roland Amoureux
Femke Hoegen

Redactie

Sonja Schaefer
Van Heemstraweg West 2b
5301 PA Zaltbommel
Tel. 0418 684 878
E-mail: redactie@brbs.nl

Vormgeving

JANMEERDINK•COM
Jan Meerdink
Haartsestraat 78, 7121 CZ Aalten
Tel. (06) - 53 76 49 49
E-mail: halla@janmeerdink.nl
Website: www.janmeerdink.nl

Eindredactie en beheer adressenbestand

BRBS Recycling
Van Heemstraweg West 2b
5301 PA Zaltbommel
Tel. (0418) - 68 48 78
E-mail: info@brbs.nl
Website: brbs.nl
werken.online

Advertenties

Mooijman Marketing & Sales
Daan Mooijman
J. Röntgenstraat 17,
2551 KS Den Haag
Tel. (070) - 323 40 70
Website: mooijmanmarketing.nl

De redactie is niet verantwoordelijk voor de advertenties in dit blad.

Cartoon

Max Creatie

Druk

WS Media Groep
Industrieweg 1
4181 CA Waardenburg

BEwerken (ISSN-nummer 1566-9181) wordt met uit plantaardige grondstoffen gemaakte inkt gedrukt op hv wit halfmat MC (FSC) papier en ingeseald in een recyclebare folie. Deze combinatie staat garant voor een duurzaam grondstoffenmanagement.

Niet inlezen, maar inleven.

Bij Van Iersel Luchtman Advocaten werken we vanuit gespecialiseerde brancheteams die net zo thuis zijn in uw business als uzelf. Zo ook ons brancheteam Afval & Recycling. En dat praat een stuk makkelijker.

Nader kennismaken? Onze branchespecialisten staan u graag persoonlijk terzijde.

www.vil.nl/afval-recycling

**VANIERSEL
LUCHTMAN** & **AFVAL EN
RECYCLING**
advocaten die naast u staan

o. a. in dit nummer van BEwerken:

24... Verslag Centraal Overleg

30... Diederik Samsom bezoekt Recycling Combinatie REKO in kader van Europese regelgeving teerhoudend asfalt

36... 2^e Kans Bouwmaterialen Depot

en verder...

12... Elektrificatie in de recyclingsindustrie

19... Van voetbalveld naar picknicktafel

21... Stimuleringsregeling voor elektrisch afval

45... StAA jaarcongres

18 Earth Overshoot Day: hoe gaan we om met onze hulpbronnen?

De exploitatie van de aarde neemt elk jaar toe en er worden meer hulpbronnen verbruikt dan de planeet kan bieden. Earth Overshoot Day benadrukt dit probleem door nauwkeurig de datum te definiëren waarop de jaarlijkse middelen zijn uitgeput. In 2023 was dit op 2 augustus, in Nederland was dit zelfs al op 12 april.

28 Mensen en mindset veranderen is de grootste uitdaging

Gerben Bijker, directeur van Roof2Road, deelt in een interview met BEwerken de uitdagingen van de beschikbare circulaire innovaties van de bitumenindustrie.

34 Veel minder blikjes op straat door statiegeld

De invoering van statiegeld op blikjes per 1 april 2023 heeft direct grote invloed op de hoeveelheid blikjes in het zwerfafval. Dit blijkt uit het gepubliceerde rapport van Zwerfinator Dirk Groot over zijn onderzoek naar drankverpakkingen in het zwerfafval.

> KIK OP
ONS ONLINE
KENNISPLATFORM
BEWERKEN.ONLINE

normeccertification.nl

Normec Certification Uw kennispartner in certificeringen

Wij zijn uw partner in certificeringen op het gebied van Sloop, Recycling en Milieu

U kunt bij ons terecht voor o.a. Asbestverwijdering en -inventarisatie, Chroom-6, ISO 9001, ISO 14001, ISO 27001 CO₂-prestatieladder, Veiligheidsladder, BRL 9335, BRL 2506, CPR2+ en VCA.

Circulair slopen wint terrein

De missie van Normec is om een bijdrage te leveren aan een duurzame en veilige omgeving. Wij zijn u graag van dienst om het certificaat 'Circulair Sloopproject' te behalen.

Offerte binnen 1 dag

Neem contact op via info-cert@normecgroup.com of 0345 585 000.

Waarom kiezen voor Normec?

- Marktleider door hoogwaardige dienstverlening
- Uw certificatedossier via uw eigen klantportaal inzichtelijk
- Al uw certificaten onder één dak, informeer naar de voordelen
- Overstappen maken wij eenvoudig met onze overstapservice
- Alle auditoren zijn in dienst en hebben ruime praktijkervaring
- Wij garanderen korte doorlooptijden

Op korte termijn een certificaat nodig? Neem contact met ons op.

Normec

Improve Quality. Reduce Risk.

Prinsjesdag

Grote kans dat u juist op Prinsjesdag deze september-editie van BEwerken in de brievenbus heeft gekregen. Een bijzondere en traditionele dag waarop Koning Willem Alexander de Troonrede voorleest.

Naast de aandacht voor het Koningshuis gaat de meeste aandacht uit naar de inhoud van de miljoenennota. Ofwel hoeveel geld gaat de overheid uitgeven en aan wie, en aan de andere kant wie gaat dat betalen? Omdat het kabinet sinds 7 juli van dit jaar demissionair is, valt te verwachten dat er niet al te veel beslissingen genomen gaan worden die impact kunnen hebben. Juist de moeilijke dossiers zullen naar verwachting controversieel worden verklaard. Denk hierbij bijvoorbeeld aan belangrijke dossiers voor ondernemers die hoogst vermoedelijk vertraging op gaan lopen, zoals het stikstofdossier.

Voor onze sector is een degelijke en snelle aanpak van de stikstofcrisis onontbeerlijk en zeer belangrijk, misschien net zo belangrijk als de transitie naar een circulaire economie. De recyclingsector volgt de economische trends in de bouwsector met enige vertraging. In de jaren na de financiële crisis van 2008 daalden de investeringen in de bouw van woningen met 49 procent en nam het aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen met 46 procent af. Dat dit een grote impact op de recyclingsector had, ligt bij veel recyclingondernemers nog behoorlijk aan de oppervlakte van hun herinneringen.

Daarom roepen wij als recyclingbranche niet specifiek op om meer geld te besteden aan de circulaire economie (wat wij natuurlijk ook graag willen). Wij dringen er juist op aan om zo snel mogelijk na de verkiezingen met een nieuw kabinet aan de slag te gaan en de problemen aan te pakken die al lang bekend zijn. Zorg ervoor dat er weer gebouwd kan worden, dat recyclingondernemers weer kunnen investeren in innovaties, in plaats van bankgaranties voor financiële zekerheid te stellen, en zorg voor werkbare wet- en regelgeving in plaats van absurde en irrealistische eisen aan herbruikbare grondstoffen te stellen.

Op het jaarlijkse Recyclingsymposium dat op dinsdag 21 november, exact één dag voor de Tweede Kamerverkiezingen, in de Evenementenhal te Gorinchem, wordt georganiseerd zullen deze onderwerpen zeker ter sprake komen. Ik nodig u dan ook van harte uit om hierbij aanwezig te zijn en mee te praten over de toekomst van ons land.

Ton van der Giessen
Voorzitter BRBS Recycling

*De recyclingsector volgt de
situatie in de bouwsector
met enige vertraging.*

KoreNet, bouw- en sloopafval met blik op de toekomst

Als je aan Arie Korevaar, directeur KoreNet, vraagt waar zijn bedrijf, KoreNet, voor staat, zal hij zonder aarzelen antwoorden: "het sorteren en recyclen van grondstoffen". KoreNet, onlangs lid geworden van BRBS Recycling, verwerkt jaarlijks zo'n 200.000 ton afval, afkomstig van diverse bronnen, waaronder ook bouw- en sloopmaterialen. "Onze specialisatie zit op het gebied van bouw- en sloopafval." KoreNet, gevestigd in Groot Ammers ziet dat kleinere familie-bedrijven het fijn vinden om met een onafhankelijke speler in de markt, zoals KoreNet, te werken. Arie: "Je bent hier geen nummer. Tussen de directie en werkvloer zit 1 managementlaag en iedereen krijgt veel vrijheid om zelf beslissingen te maken. Bij ons is het servicegevoel erg groot. Een ad hoc aanvraag voor het brengen van een vracht, is bij ons geen probleem.

Fijne werkomgeving

Bij KoreNet geloven ze sterk in het creëren van een werkomgeving waarin werknemers vrijheid ervaren en tegelijkertijd een groot verantwoordelijkheidsgevoel hebben. Het vertrouwen en de verantwoordelijkheid die ze aan hun werknemers geven, zorgt voor gemotiveerde mensen die gedreven zijn om hun werk goed te doen.

Natuurlijk zijn er ook uitdagingen waar KoreNet mee te maken heeft. Het vinden van geschikt personeel is bijvoorbeeld een lastige taak. "Het is een puzzel om de juiste persoon op de juiste plek te krijgen. Het bedrijf is afhankelijk van personeel en de hoeveelheid werk die ze kunnen verzetten, wordt hierdoor bepaald."

Nieuw pand, duurzamere bedrijfsvoering

Sinds 2022 is KoreNet ondergebracht in een nieuw en duurzamer pand wat volledig draait op zonne-energie, heeft een warmtepomp en maakt geen gebruik meer van airconditioning. In 2018 heeft KoreNet al 630 zonnepanelen op het dak van de sorteerloods laten plaatsen. De panelen bieden een capaciteit van 50% van de totale energievraag.

Tweede kans

Een belangrijk aspect van KoreNet is hun inzet voor duurzaamheid en hergebruik. Ze hebben een apart merk binnen het bedrijf genaamd 'Tweede Kans Bouwmaterialen', dat restpartijen en overschotten van bouwmaterialen opkoopt. Alle opgekochte materialen worden schoongemaakt door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het bedrijf heeft al geruime tijd ervaring in de tweede kans sector en maakt gebruik van platforms zoals Marktplaats en hun eigen website om aannemers te benaderen. "We bieden aan om overtollige materialen op te halen, waardoor de kans op hergebruik wordt vergroot. Omdat we de materialen schoonmaken, zijn ze ook direct weer in te zetten bij andere bouwprojecten."

Verminderen van afvalverbranding

KoreNet beschikt ook over een gespecialiseerde bouw- en sloopafvalverwerkingslijn. De producten en grondstoffen die hieruit voortkomen zijn van hoge kwaliteit en kunnen direct als mono stroom worden verkocht. "We streven ernaar om het percentage afval dat naar verbranding gaat te verminderen. Verbranding is voor energie-opwekking goed, maar het voldoet niet aan de Circulaire Economie normen. Zo kunnen we lichte folies, harde kunststoffen en PVC's uit het bouw- en sloopafval scheiden. Zodat ook deze materialen hergebruikt kunnen worden."

We zijn momenteel bezig met het inventariseren van de mogelijkheden en voeren proeven uit om te zien of er een marktvraag is voor deze materialen. Dit proces kan echter nog wel zo'n 2 tot 3 jaar duren, aangezien er veel verschillende afvalstromen zijn die hierbij betrokken zijn. Omdat er geen vergelijkbare oplossingen in dit deel van Nederland beschikbaar zijn, zien wij hier voldoende kansen in om dit verder te onderzoeken", aldus Arie Korevaar.

Typisch Nederlands, bestaat dat eigenlijk wel?

Met regelmaat hoor ik mensen een betoog afsluiten met 'Dat is nou typisch Nederlands'. Bijna nooit heeft die opmerking een positieve lading. Het is eerder een ingesleten afsluiting van een moppertirade, het voldongen feit en suggererend dat het gras in de buurlanden een stuk groener is. De CO₂-reductie, het streven naar klimaatneutraliteit en de erosie van de 'eigen' cultuur worden met gemak tot typisch Nederlandse problemen gebombardeerd, maar klopt dat eigenlijk wel? Hebben de burens het beter geregeld? Reizend door Europa heb ik de afgelopen vakantieperiode eens goed om me heen gekeken. Per bezocht land deel ik één bijzondere vaststelling met u.

België – en dan vooral Vlaanderen – heeft een met Nederland vergelijkbaar stikstofprobleem. Ook hier moet de uitstoot van de landbouw drastisch omlaag. Door de meer directieve aanpak van de overheid en een daadkrachtige minister, leek het er even op dat deze klus sneller dan in Nederland geklaard zou worden. Geen naar de hoofdstad optrekkende tractoren, maar een voortvarende uitkoop van de grootste vervuilers. En zie, precies terwijl wij met de camper België doorkruisten, struikelt het Vlaamse kabinet over de stikstofuitdaging. Per saldo zijn ze op dit moment in België geen steek verder dan wij.

Frankrijk ontwikkelt plannen voor windmolens op zee, bijvoorbeeld een park van 69 molens aan de Normandische kust. Leunend op vooral kerncentrales aan de landsgrenzen, loopt het land in Europa ver achter op de ontwikkelingen in bijvoorbeeld Denemarken, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. De Fransen hebben alle Europese windmolenparken op zee gedetailleerd in kaart gebracht en profiteren als laatkomers volop van het leergeld dat de koplopers hebben betaald. Ze komen nu heel snel op stoom. Er is – constateren de Fransen zelf – één punt waarop ze blijven afwijken van de andere landen; inspraakprocedures, lokale protesten en milieuvergunningen kosten veel meer tijd dan in – bijvoorbeeld Denemarken en Nederland!

Spanje is sinds de jaren 60 van de vorige eeuw een favoriete bestemming voor Nederlandse vakantiegangers. Mooie stranden, betaalbare horeca en vooral veel zon en weinig regen. Dat ideaalplaatje brokkelt snel af. Inmiddels is nergens in Europa het klimaatprobleem zo goed zichtbaar als rondom de Middellandse zee en zeker in Spanje. Lange periodes van droogte teisteren de landbouw en maken bosbranden nauwelijks te bestrijden. De grond is regelmatig te droog om het zaad goed te laten ontkiemen. Hele gebieden veranderen in een woestijnlandschap, de bevolking verarmt. Iedereen die honderd kilometer door het binnenland van Spanje is gereden, begrijpt dat het streven naar klimaatneutraliteit pure noodzaak is

Wouter Koenderman, lid Recycling Forum

Portugal is ons eigen favoriete vakantieoord. Ver weg van ons geliefde Rotterdam maar zó origineel. Zelfs in de kleinere plaatsen is nog volop ruimte voor middenstand en kleinschalige horeca. Een land zonder problemen? Natuurlijk niet. De Portugese landbouw lijdt net als die Spanje onder periodes van extreme droogte. Daarnaast is er een schrijnend tekort aan mensen die in de agrarische sector op relatief kleine percelen het zware werk kunnen of willen doen. Schaalvergroting en verdere mechanisering zijn de zichtbaar gekozen oplossingen. Omdat de Portugese landbouw weinig reserves heeft, zijn het grote buitenlandse investeerders die de dienst uitmaken. Immense machines en eenzijdige percelen degraderen de trotse agrarische vakman tot boerenknecht.

Dit is geen statistisch onderbouwd verhaal, ik weet het. Maar mijn vaststelling is wél dat de grote onderwerpen van deze tijd geen Nederlandse vraagstukken zijn. Wat mij betreft kunnen we vandaag stoppen met het nutteloze gemopper over 'typisch Nederlands'. Wanneer we dat doen, ontstaat er direct meer ruimte om waardenvrij na te denken over innovatieve oplossingen. Maar blijf vooral over de schutting kijken. Dan hoeven wij – net als de Fransen – niet het leergeld te betalen dat onze buurlanden al hebben afgetikt. Onze vakantie is ten einde. Vanavond gaan we – typisch Nederlands – gezellig bij de burens een borreltje drinken.

Elektrificatie in de Nederlandse recyclingindustrie

Elektrificatie speelt een steeds grotere rol in verschillende industrieën, en de recyclingsector is daar geen uitzondering op. Bedrijven in de recyclingindustrie worden geconfronteerd met wet- en regelgeving die hen tot elektrificatie aanzetten. Nieuwe uitdagingen en mogelijkheden ontstaan door de verschuiving naar elektrische machines. In een interview met Johnny Kraai, verkoopadviseur bij Van der Pols, en Marcel Kerkhofs, marketingmanager bij Keestrack, werden verschillende aspecten van elektrificatie besproken en hoe dit de toekomst van de recyclingindustrie in Nederland beïnvloedt.

Elektrificatie verwijst naar het gebruik van machines die op elektriciteit kunnen draaien. In de recyclingindustrie hebben mobiele breek- en zeefmachines vaak een plug-in mogelijkheid en worden ze voorzien van een backup-dieselmotor met een generator voor continuïteit. Het doel van elektrificatie is echter om machines volledig elektrisch te laten werken, wat resulteert in nul emissie en het aanpakken van het stikstofprobleem.

De motivatie voor elektrificatie is tweeledig zegt Marcel Kerkhofs. "Enerzijds willen bedrijven een ecologische oplossing bieden, die ook economisch haalbaar is." Johnny Kraai vult aan: "elektrificatie leidt namelijk tot lagere kosten, aangezien elektriciteit ongeveer een derde kost in vergelijking met diesel. Bovendien hebben veel recyclingbedrijven zonnepanelen geïnstalleerd of plannen ze dit te doen, waardoor ze overdag stroom kunnen genereren en profiteren van real-time wind- en zonne-energie. Anderzijds biedt elektrificatie voordelen op het

gebied van onderhoud. Elektrische installaties hebben geen onderhoudsgevoelige dieselmotor en dus geen lucht- of oliefilters, of olieverseringen nodig en slijten minder snel dan hydraulische systemen. Bovendien zorgen elektrische machines voor minder geluidsoverlast en luchtvervuiling."

Johnny benadrukt dat elektrificatie bedrijven de mogelijkheid biedt om machines efficiënter te gebruiken. Met volledig elektrische machines kunnen gebruikers de motor uitschakelen wanneer er gedu-

rende een bepaalde tijd geen belasting is, terwijl dit bij hydraulische systemen nog niet mogelijk is. Bovendien kunnen eenvoudige hydraulische systemen vaak alleen op locatie worden bediend met hendels, terwijl elektrische systemen op afstand kunnen worden bestuurd. Keestrack diesel en hydraulische machines worden standaard uitgevoerd in load-sensing hydraulics wat een brandstofbesparing van minstens 25% oplevert ten opzichte van eenvoudige hydraulische systemen.

Keestrack type R6e

Waterstofimplementatie in de recyclingindustrie

Naast elektrificatie wordt ook het gebruik van waterstof als energiebron overwogen in de recyclingindustrie. Marcel merkt op dat Keestrack alle aandrijftechnieken bekijkt en alle opties openhoudt, en als waterstof economisch haalbaar wordt, er zeker ook in deze richting gekeken wordt. Hij stelt dat het mogelijk is dat zowel elektrificatie als waterstof binnen 3 tot 5 jaar beide tot de mogelijke aandrijftechnieken kunnen worden gezien. Johnny: "Er is al vraag vanuit klanten naar deze mogelijkheid." Waterstof biedt verschillende voordelen, maar er zijn ook uitdagingen waarmee rekening moet worden gehouden. Een van de belangrijkste aspecten is de beschikbaar-

heid van waterstof. Hoewel het gebruik van waterstof als brandstof steeds meer wordt verkend, moet er nog een infrastructuur worden opgebouwd voor de productie, opslag en distributie ervan. Bovendien kost de productie van waterstof momenteel veel energie.

Het gebruik van waterstof als energiebron in de recyclingindustrie kan echter interessante perspectieven bieden. Met de toenemende capaciteit voor het opwekken van wind- en zonne-energie kan er veel elektriciteit worden gegenereerd en overtollige stroom kan worden omgezet in waterstof. Dit zou de beschikbaarheid van waterstof vergroten en tegelijkertijd bijdragen aan het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen.

Er zijn al waterstofmotoren beschikbaar, wat betekent dat de technologie klaar is om te worden geïmplementeerd in de recyclingindustrie. Het gebruik van waterstof als energiebron zou zowel de ecologische als de economische aspecten van de sector ten goede kunnen komen.

Hoewel er nog veel ontwikkelingen nodig zijn voordat waterstof breed kan worden toegepast in de recyclingindustrie, is de interesse en de vraag vanuit klanten er al. Het combineren van elektrificatie en waterstof zou de sector in staat stellen om diverse duurzame oplossingen te bieden die aan de behoeften van zowel klanten als het milieu voldoen.

Keestrack ontwerpt, produceert en verdeelt mobiele breek- en zeefmachines sinds de oprichting in 1988 door Kees Hoogendoorn en zijn vrouw Annet Schoenmaker, met als doel om de meest energie-efficiënte en productieve machines op de markt te brengen door voortdurende innovatie, zodat eindgebruikers kunnen produceren tegen de laagste kosten per ton.

Vandaag leidt de tweede generatie Hoogendoorns het familiebedrijf met meer dan 1.000 werknemers wereldwijd en kantoren in België en de VS, en productievestigingen in Tsjechië, Italië, Turkije, China en India, meer dan 115 verdelers vertegenwoordigen Keestrack in meer dan 100 landen.

Duim techniek
Wegen is weten!

Stofbestrijding - Bandwegers - Recycling technologie - 24h-service

Duim techniek - Gildetrom 12 - 3905 TC - Veenendaal
0318-529638 - info@duimtechnik.nl - www.duimtechnik.nl

Vergunningprocedures stroperig en traag; hoe komt dat?

Artikel door ing. Norma van den Wijngaard – de Graaf, senior-adviseur milieu bij Milon

Ik hoor met enige regelmaat ondernemers verzuchten dat procedures zo lang duren. Ook krijg ik vaak de vraag of ik als adviseur de druk op kan voeren om zaken sneller te laten lopen.

Hoe is het geregeld

De normale proceduretermijnen voor reguliere en uitgebreide procedures liggen in de wet vast en variëren van 8 tot 26 weken (zie het artikel “Snellere vergunningverlening onder de Omgevingswet?” verderop in dit blad voor gedetailleerdere informatie). Toch komt het vaak voor dat deze proceduretermijnen veel langer zijn dan wettelijk is vastgelegd. Uit eigen ervaring weet ik dat dit meerdere oorzaken heeft die voor een deel te wijten zijn aan de overheid zelf maar ook aan de ondernemer. In dit artikel wil ik daar dieper op ingaan en een beeld schetsen van de dagelijkse praktijk waar milieuadviseurs mee te maken hebben.

Hoe wordt omgegaan met de actuele problemen

Het meest in het oog springende probleem van de afgelopen jaren is de capaciteit en kennis. Niet alleen bij overheden en omgevingsdiensten maar ook bij bedrijven/adviesbureaus. Overall speelt personeelskrapte een rol en de arbeidsmarkt is oververhit op dit moment. Door de grote vraag en het geringe aanbod is het lastig om aan voldoende kundig personeel te komen. Ervaren vergunningverleners en milieuadviseurs zijn moeilijk te vinden waardoor werk blijft liggen. Bij Omgevingsdiensten vertaalt deze onervarenheid zich in een hele formele houding en opstelling. Communicatie vindt vooral per brief plaats wat leidt tot onnodig vertraging van procedures. Even een telefoontje om verduidelijking te vragen vindt niet (meer) plaats en de beoordeling wordt afgebroken. “Weer een procedure weg van de to-do list”: zullen velen denken. Het afhandelen van procedures met een harde eindda-

tum (procedures die van rechtswege worden verleend met een zogenaamde *lex silencio positivo*) heeft voorrang. Overige procedures zonder deze harde einddatum (ofwel termijn van orde) blijven liggen. Denk aan m.e.r.-beoordelingen en meldingen Activiteitenbesluit. Verschillende overheden sturen zelfs brieven waarin is aangegeven dat bepaalde aanvragen niet meer in behandeling worden genomen.

Een tweede oorzaak die een grote bijdrage levert in de vertraging, is de problematiek rondom milieuthema's die landelijk spelen of die zelfs landsgrenzen overstijgen. Denk aan de stikstofproblematiek en andere grote dossiers waarmee we momenteel kampen, zoals de energietransitie en de eisen uit het klimaatbeleid. Doordat vertraagde of zelfs geen besluitvorming plaatsvindt op landelijk niveau kunnen provincies en gemeenten die verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van beleid niet tot oplossingen komen. De geitenpaadjes die als noodgreep in de afgelopen periode zijn bewandeld zijn door verschillende uitspraken van de rechter tenietgedaan.

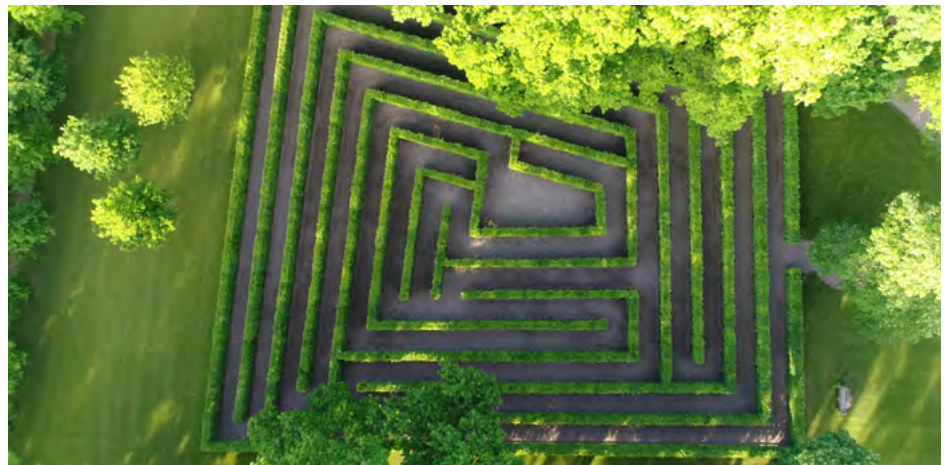
Hoe werkt het in de praktijk

Vergunningverlening is zonder bovenstaande oorzaken sowieso al een tra(a)g(er) proces. Dit komt ten eerste omdat bij vergunningverlening door procedurele verplichtingen, zoals het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling voorafgaand aan een aanvraag, extra tijd nodig is. De beoordeling van een m.e.r.-aankomstnotitie en een aanvraag lijken veel op elkaar (maar zijn dat toch echt niet!). Door beoordelaars wordt vaak bij de m.e.r.-beoordeling al met de bril

gekeken als ware het een aanvraag omgevingsvergunning. Dat kan soms efficiënt zijn in het vervolgtraject, maar leidt meestal tot dubbel werk. Ook kun je je afvragen hoe waardevol de m.e.r.-beoordeling als instrument is, omdat uit het m.e.r.-besluit meestal blijkt dat geen milieueffectrapport nodig is.

Verder moeten, door de toegenomen complexiteit van processen en activiteiten, de aanvragen steeds meer gedetailleerde informatie bevatten. Dit vraagt niet alleen meer kennis en kunde van bedrijven en hun adviseurs, maar ook van overheden om deze aanvragen te kunnen beoordelen. Als sprake is van processen en emissies die leiden tot (ernstige) belasting van de leefomgeving kan beoordeling lastig zijn en langer duren. Denk daarbij aan zeer zorgwekkende stoffen. Dit kunnen kankerverwekkende of mutagene stoffen zijn. Hierover wordt op Europees niveau steeds meer geëist en dat werkt door in onze landelijke wet- en regelgeving. In dit soort trajecten zie je de laatste jaren door een toename van de algemene kennis bij bedrijven en burgers dat (maatschappelijke) druk door de omgeving ontstaat. Ook kan handhaving en/of een calamiteit aan de orde zijn. Dit leidt dan weer tot bestuurlijke en politieke inmenging en een formelere en strakere houding van de overheid in de procedures bij deze bedrijven.

Door de koppeling in de wet van ruimtelijke en milieuaspecten moet een aanvraag op meerdere wettelijke onderdelen beoordeeld worden. Dit is bijvoorbeeld het geval als er sprake is van het afwijken van het bestem-

mingsplan. Dan zijn er meerdere instanties nodig om de verschillende onderdelen van de aanvraag te beoordelen (zoals gemeente en Omgevingsdienst voor bouwen, milieu en afwijken van de regels van het bestemmingsplan) wat vervolgens ook weer vaak tot vertraging leidt.

Tenslotte is niet onbelangrijk dat de kwaliteit van de vergunningaanvraag goed moet zijn. Voor een goede aanvraag is de informatie van het bedrijf over de activiteiten en processen essentieel, zodat voorzien kan worden in goede rapportages en consistentie in de aanvraag. In de praktijk merken wij als adviseur nog wel eens dat het belang hiervan en de prioriteit hiervoor niet altijd even helder is bij de ondernemer. Dat is heel erg jammer, want een goede omgevingsvergunning is waarde verhogend bij verkoop van een bedrijf. De investeringen in de vergunning en in maatregelen en voorzieningen die nodig zijn voor het beschermen van het milieu en de omgeving van het bedrijf, zouden belangrijke thema's voor elke ondernemer moeten zijn en een vast onderdeel van het investeringsprogramma bij uitbreiding of wijziging van processen en activiteiten.

Hoe gaat het onder de Omgevingswet

Onder de Omgevingswet zijn kortere procedures (regulier i.p.v. uitgebreid) de basis. Echter zijn voor de zwaardere milieubelastende activiteiten toch nog langere procedures als uitgangspunt genomen. Dus niet elke milieubelastende activiteit is te realiseren met een korte procedure. De kortere procedures lijken tot meer snelheid te leiden. Het nadeel is echter dat daardoor een verschuiving van overleg en beoordeling van stukken is te verwachten naar het voortraject. Voor de beoordeling van documenten in het voortraject gelden geen wettelijke termijnen. Hierdoor lijkt het dan, dat na het indienen van deze voorgesproken stukken, de proceduretermijnen worden gehaald. Als een adviseur/ondernemer ervoor kiest om toch alvast een aanvraag formeel in te dienen, dan zal dit -zoals nu ook gebeurt- ertoe leiden dat aanvragen sneller buiten behandeling worden gelaten, gewoonweg omdat er onvoldoende tijd is om de aanvraag te beoordelen en met een korte procedure af te handelen.

We merken dat overheden op dit moment geen nieuwe procedures meer starten vanwege de naderende datum van in werking treden

van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Dit speelt vooral een rol bij het opstellen van bestemmingsplannen. In de wet is geregeld dat een bestemmingsplan in ontwerp moet zijn vastgesteld om onder het oude recht na 1 januari 2023 verder te mogen worden afgehandeld. Procedures waarvoor nog geen ontwerp is vastgesteld moeten daarna worden getoetst aan de Omgevingswet. Dit zou kunnen betekenen dat de toetsing weer opnieuw moet plaatsvinden. Om dat te voorkomen laten veel overheden weten niet meer te starten met een procedure onder het huidige recht.

Hoe gaan we verder?

Voorlopig lijkt het er dus niet op dat vergunningsprocedures sneller zullen verlopen, ondanks de intentie van de Omgevingswet. Dit komt vooral omdat de inhoudelijke toetsingskaders niet zijn gewijzigd en er voor lastige milieuthema's geen oplossing is. Ook voor de krapte op de arbeidsmarkt is op de korte termijn geen oplossing beschikbaar. Het opleiden van nieuwe milieudeskundigen vergt nog wel enige jaren. Dus op de vraag of wij de druk kunnen opvoeren om procedures sneller te laten verlopen is het antwoord: "nee, helaas niet". ■

Minder incidenten én gunningsvoordeel bij aanbestedingen

Dat kan met het Safety Culture Ladder-certificaat. De Safety Culture Ladder (SCL), voorheen Veiligheidsladder, is een beoordelingsmethode om het veiligheidsbewustzijn van een bedrijf te meten. De ladder kent vijf treden, ofwel cultuurniveaus, die de

ontwikkelingsfase aangeven waarin een bedrijf zich begeeft. Hoe hoger de score op de ladder, hoe beter men kan aantonen dat er veilig en bewust gewerkt wordt en dus incidenten worden voorkomen. In de afspraak Veiligheid in Aanbesteding (ViA) is de SCL ook als verplichting opgenomen. Waar vanaf januari 2022 Trede 2 van de Safety Culture Ladder verplicht was bij een aanbesteding, wordt dit per 1 januari 2025 Trede 3. Als je in het bezit bent van het SCL-certificaat, dan heb je gunningsvoordeel bij aanbestedingen in de bouw ten opzichte van bedrijven zonder het certificaat.

Normec Certification is één van de certificerende instellingen die bevoegd is om de beoordeling te doen en het certificaat uit te reiken. Meer weten over deze óf andere certificeringen? Of bent u nog verbonden aan een andere certificerende instelling en wilt u overstappen naar Normec Certification. Kijk dan op onze website.

Normec Certification B.V.

Stationsweg 2

4191 KK Geldermalsen

+31 (0)345 585 000

info-cert@normecgroup.com

normeccertification.nl

Snellere vergunningverlening onder de Omgevingswet?

Een veelgehoorde verzuchting is dat het veel te lang duurt voordat de overheid een vergunning verleent.

De Omgevingswet moet vergunningverlening sneller, efficiënter en beter maken.

In dit artikel sta ik stil bij de huidige en toekomstige voorbereidingsprocedures voor de omgevingsvergunning milieu (kortweg: milieuvergunning). Daarbij besteed ik ook aandacht aan de 'milieuneutrale' vergunning zoals we die nu kennen en sta ik stil bij de variant daarop onder de Omgevingswet. Gaat de Omgevingswet het probleem van trage vergunningverlening oplossen?

Wilbert van Eijk, advocaat bij Van Iersel Luchtman Advocaten

Hoe is het nu geregeld?

Een milieuvergunning moet zorgvuldig tot stand komen. Dat is zowel in het belang van de aanvrager, derden als het bevoegd gezag zelf. De huidige Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) kent twee voorbereidingsprocedures voor milieuvergunningen; de reguliere en de uitgebreide procedure.

Een milieuvergunning wordt via de uitgebreide procedure voorbereid. De maximale wettelijke beslistermijn bedraagt zes maanden. Deze termijn kan eenmaal met maximaal zes weken worden verlengd. Binnen die termijn moet het bevoegd gezag eerst een ontwerpbesluit bekend maken. Daarop kan iedereen die dat wil een zienswijze kenbaar maken. Tegen het definitieve besluit staat vervolgens beroep en hoger beroep open bij de bestuursrechter.

De reguliere voorbereidingsprocedure, kent een maximale wettelijke beslistermijn van acht weken. Ook die termijn kan eenmaal met maximaal zes weken worden verlengd. Is deze procedure van toepassing, dan volgt direct een definitief besluit. Daartegen kunnen belanghebbenden bezwaar aantekenen. Vervolgens staat voor hen beroep en hoger beroep open bij de bestuursrechter.

En onder de Omgevingswet?

De wetgever heeft bij de voorbereiding van de Omgevingswet benadrukt dat het geen gewoonte mag zijn dat een burger of bedrijf, zonder duidelijke aanleiding, een half jaar of langer moet wachten op de aangevraagde vergunning. Dat is in de Omgevingswet tot uitdrukking gebracht door als uitgangspunt te nemen dat de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is. Alleen in bijzondere gevallen geldt de uitgebreide voorbereidingsprocedure. De meeste milieuvergunningen voor afval- en recyclingbedrijven zullen overigens onder de uitgebreide procedure blijven vallen, namelijk als een IPPC-installatie onderdeel is van het bedrijf.

En als de overheid de beslistermijn overschrijdt?

Tot zover de theorie. In de praktijk duurt het vaak (veel) langer voordat een milieuvergunning wordt verleend. Daarvoor zijn legio redenen te bedenken. Soms zijn die verklaarbaar, maar vaak is het niet duidelijk waarom het lang(er) duurt. Wat te doen als het bevoegd gezag de maximale beslistermijn overschrijdt? De juridische weg is dat de aanvrager het bevoegd gezag in gebreke stelt en het een termijn stelt om alsnog op de aanvraag te beslissen. Wanneer het bevoegd gezag dan nog geen besluit neemt, staat een gang naar de bestuursrechter open. De aanvrager kan dan tevens aanspraak maken op door het bevoegd gezag te verbeuren dwangsommen. Dat klinkt op papier heel wat, maar in de praktijk koopt de gemiddelde aanvrager er niets voor. Soms werkt het op deze wijze opvoeren van de druk juist averechts: de vergunning wordt bijvoorbeeld geweigerd. Onder de Omgevingswet behoudt een aanvrager de mogelijkheid een dwangsom te claimen en zich tot de bestuursrechtelijk te wenden bij niet-tijdige besluitvorming.

De huidige “milieuneutrale” vergunning

Een belangrijke uitzondering op het moeten doorlopen van de uitgebreide voorbereidingsprocedure doet zich voor als sprake is van een “milieuneutrale” wijziging van een al bestaande milieuvergunning. Wanneer een wijziging niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende milieuvergunning al zin toegestaan, kan via de reguliere procedure vergunning worden verleend. Dat bespaart dus tijd. Als eis geldt dat een milieueffectrapport niet nodig is. Ook mag de wijziging niet leiden tot een ander bedrijf dan waarvoor de vergunning is verleend. Als sanctie op het niet op tijd beslissen op de aanvraag geldt in een aantal gevallen dat de vergunning van rechtswege ontstaat (“lex silencio positivo”).

“Niet-belangrijke wijziging” onder de Omgevingswet

De “milieuneutrale” vergunning keert in een iets ander jasje terug onder de Omgevingswet. Het moet dan gaan om een wijziging van een milieuvergunning, die geen aanzienlijke nadelige effecten heeft op de gezondheid van de mens of op het milieu. In dat geval geldt in ieder geval de reguliere voorbereidingsprocedure. De vergunning van rechtswege verdwijnt evenwel. Op het niet op tijd beslissen, staat dus niet meer de ultieme sanctie van “wie-zwijgt-stemt-toe”.

Het is aan het bevoegd gezag om te beoordelen of er sprake is van een wijziging die geen aanzienlijke nadelige effecten heeft op de gezondheid van de mens of het milieu. Dat kan de aanvrager bijvoorbeeld aantonen met een m.e.r.-beoordeling. Als daaruit blijkt dat dergelijke effecten zich niet voordoen of niet te verwachten zijn, dan kan de reguliere procedure worden gevolgd.

Een “niet-belangrijke wijziging” maakt een kleine verruiming van de bandbreedte van de geldende milieuvergunning of een beperkte wijziging van de toegestane milieugevolgen in beginsel mogelijk. Zo zal de aanpassing van een filterinstallatie die leidt tot minder stofemissie, maar tot meer geluidemissie onder het bereik vallen van een “niet-belangrijke wijziging”. Daarmee is de nieuwe variant op de milieuneutrale vergunning zoals we die nu kennen wat ruimer. Onder de Omgevingswet zal overigens ook de ambtshalve wijziging van een milieuvergunning met de reguliere procedure worden voorbereid. Dat gebeurt nu nog standaard via de uitgebreide voorbereidingsprocedure.

Milieuneutrale verhoging van de opslagcapaciteit

In de afval- en recyclingpraktijk is nogal eens de vraag aan de orde of het vergroten van de opslagcapaciteit milieuneutraal kan. Hierover heeft de rechtbank Gelderland recent een interessante uitspraak gedaan. Een afvalverwerkend bedrijf had een aanvraag ingediend om de opslagcapaciteit van gemengd puin te vergroten. In de nieuwe situatie zou de opslagcapaciteit van gemengd puin worden vergroot naar 10.000 ton (vergunde situatie was 5.000 ton). De jaardoorzet bleef onveranderd op 20.000 ton.

Een omwonende was het niet eens met de vergunning en stelde de procedure ter discussie. Omdat de gemeente vond dat het een milieuneutrale vergunning betrof, was de reguliere procedure van toepassing verklaard. De omwonende ging zonder succes in bezwaar en kwam in beroep bij de rechtbank Gelderland. Hij stelde dat een vergroting van de opslagcapaciteit tot meer (geluids)overlast leidt vanwege een toename van het aantal voertuigbewegingen en meer stof. Hij stelde dat doordat er meer puin opgeslagen mocht liggen de opslagen in omvang zouden toenemen en tot meer werkzaamheden zouden leiden.

De rechtbank volgde de omwonende niet. Zij toetste aan de geldende criteria voor een milieuneutrale wijziging en oordeelde dat daaraan werd voldaan. De rechtbank maakt nog eens duidelijk dat bij de beantwoording van de vraag of de vergunde veranderingen andere of grotere gevolgen voor het milieu hebben, een vergelijking moet worden gemaakt tussen de laatst vergunde in werking zijnde bedrijf en de aangevraagde. Er wordt geen vergelijking gemaakt met de feitelijke en aangevraagde werking van het bedrijf. De rechtbank vond dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat de verandering niet leidt tot andere of grotere nadelige milieugevolgen ten opzichte van de reeds vergunde situatie. Zoals opgemerkt is het toetsingskader onder de Omgevingswet iets ruimer. De praktijk zal uit moeten wijzen wat de milieu-impact mag zijn om voor “niet-belangrijke wijzigingen” de reguliere procedure te kunnen doorlopen.

Wilbert van Eijk, advocaat Van Iersel Luchtman Advocaten

Earth Overshoot Day: hoe gaan we om met onze hulpbronnen?

De exploitatie van de aarde neemt elk jaar toe en er worden meer hulpbronnen verbruikt dan de planeet kan bieden. Earth Overshoot Day benadrukt dit probleem door nauwkeurig de datum te definiëren waarop de jaarlijkse middelen zijn uitgeput. In 2023 was dit op 2 augustus, in Nederland was dit zelfs al op 12 april.

In 2020 heeft COVID-19 ons laten zien dat transformatie mogelijk is. Door maatregelen die zijn genomen om de pandemie te bestrijden en de economische activiteit terug te dringen, viel Earth Overshoot Day pas op 16 augustus – ongeveer twee weken later dan vorig jaar. Maar deze trend duurde niet lang.

De mensheid leeft boven haar stand, wat resulteert in een milieudilemma. Elk jaar overtreft het verbruik van hulpbronnen het natuurlijke regeneratieve vermogen van onze planeet. Experts definiëren een "Earth Overshoot Day" om dit zware overmatig gebruik te benadrukken.

Uitgeput

2 augustus 2023 was de wereldwijde dag waarop alle hulpbronnen waren uitgeput, die onze planeet in het hele kalenderjaar kan bieden. We hebben in 8 maanden de hernieuwbare bronnen van de aarde die voor een periode van 12 maanden waren, opgebruikt. Of anders gezegd: in 2023

gebruikt ieder van ons gemiddeld de natuurlijke hulpbronnen van ongeveer 1,7 aardes. Dit benadrukt op dramatische wijze het feit dat we onze planetaire grenzen hebben overschreden.

Duurzaam bestaan

Een duurzaam bestaan zou een Overshoot Day betekenen die op 31 december 2023 valt, of zelfs later in een nog betere wereld. In dit geval zou de mensheid alleen de middelen nodig hebben die ze kan regenereren, of minder.

Hoe wordt Overshoot Day bepaald?

Overshoot Day bekijkt de hulpbronnen van de aarde vanuit het perspectief van vraag en aanbod. De aanbodzijde komt overeen met de totale biocapaciteit van de aarde, namelijk de hoeveelheid hulpbronnen die ze kan leveren en de hoeveelheid afval en emissies die ze kan absorberen. Bossen, velden, meren, zeeën en andere natuurlijke ecosystemen staan hier centraal. Samen met deze habitats speelt de verschillende biologische productiviteit een doorslaggevende rol bij het bepalen van de biocapaciteit. De vraagzijde komt overeen met de ecologische voetafdruk van de mensheid als geheel, namelijk de oppervlakte die nodig is voor de productie van hulpbronnen die we allemaal in een bepaald jaar nodig hebben.

Zodra de vraag het aanbod van beschikbare middelen overtreft, heb je "overshoot".

De exacte formule voor het bepalen van de Earth Overshoot-dag is: (biocapaciteit van de aarde/milieuvoetafdruk van de wereldbevolking) * 365 dagen

Hoe is Earth Overshoot Day ontstaan?

In de jaren 70 viel Earth Overshoot Day in december. Sindsdien is het gestaag verschoven naar eerder in het jaar en het komt vanaf het jaar 2010 in augustus aan. Er zijn veel verschillende redenen voor deze trend, namelijk: het toenemen van de wereldbevolking, toegenomen welvaart en het omzetten van natuurlijke ecosystemen voor agrarische, industriële en residentiële doeleinden.

De trend is absoluut duidelijk: we gebruiken steeds meer middelen. Als de wereldbevolking blijft groeien in overeenstemming met de voorspellingen van de VN, zullen er tegen 2050 9,7 miljard mensen zijn. Zij zullen de hulpbronnen van drie aardes verbruiken. Om dat te voorkomen, moeten we onze levensstijl veranderen.

Drie aspecten voor een duurzame toekomst

De strategie voor een duurzame toekomst is gebaseerd op drie centrale aspecten:

- Efficiëntie: beter gebruik van hulpbronnen zodat goederen worden geproduceerd met minder energie en hulpbronnen.
- Consistentie: lineaire productie vervangen door circulaire economie, die verspilling minimaliseert.
- Toereikendheid: een duurzame verandering in levensstijl waarbij de economie gericht is op matig verbruik van hulpbronnen in plaats van op constante groei.

Uiteindelijk kunnen we Earth Overshoot Day alleen verschuiven naar later in het jaar als de mensheid een manier van leven aanneemt die toereikender en efficiënter is.

Bron: myclimate.org

Van voetbalveld naar picknicktafel

GBN-AGR recyclet end-of-life (EoL) kunstgrasvelden tot hoogwaardige grondstoffen.

Wat in 2020 begon als een innovatief en gedurfd idee om een probleem in de markt op te lossen, is drie jaar later uitgegroeid tot een stabiel, robuust en succesvol proces. De recyclingfabriek van GBN Artificial Grass Recycling (AGR) in Amsterdam heeft de standaard gezet voor kunstgrasrecycling in Nederland en Europa. De berg kunstgrasvelden slinkt zichtbaar en de hoogwaardige producten vinden gretig aftrek. "Een circulaire economie begint met kiezen voor circulair", aldus Eric van Roekel, directeur GBN-AGR. "Als de hele keten een gezamenlijke doelstelling heeft, komt er een enorme transitie op gang."

De kunstgrasrecycling in het circulaire cluster van het Westelijk Havengebied Amsterdam is daarvan het sterke bewijs. Op 30.000 m² vindt het hele proces plaats met als resultaat drie circulaire producten: (sport)zand, rubbergranulaat en recyclet turf agglomer

raat (RTA). Deze hoogwaardige, circulaire grondstoffen voldoen aantoonbaar aan de hoogste normen en zijn daardoor geschikt voor vele duurzame toepassingen.

Milieutechnisch voldoet het zand aan de hoogste norm (klasse AW) conform het Besluit Bodemkwaliteit. Sporttechnisch voldoet het zand aan de NOC NSF M4a norm, zodat het als circulair infill zand in nieuwe sportvelden kan worden toegepast. Ook is het zand geschikt als circulaire grondstof voor de productie van beton en asfalt.

Het rubber uit de sportvelden is van hoge kwaliteit en krijgt in het recycleproces van GBN-AGR een volgend leven. Het materiaal vindt zijn weg in nieuwe kunstgrasvelden of als circulaire grondstof.

RTA is een agglomeraat van gerecyclede kunstgrasmatten. In het proces van GBN-AGR wordt de kunstgrasmat schoon geklopt, gereinigd, versnipperd en vervolgens verwerkt tot dit agglomeraat. RTA is

een circulaire grondstof voor duurzame kunststofproducten. Denk hierbij aan kantplanken, picknicksets, oeverbeschoeiing etcetera. Ook is RTA geschikt voor EcoCept®. Dit is een duurzame en innovatieve sporttechnische laag, ontwikkeld voor de

performance van kunstgrasvelden.

Koppeling van vraag en aanbod

"In Nederland hebben we het grote aanbod van end-of-life kunstgrasvelden aan concrete vragen gekoppeld", zegt Van Roekel, directeur GBN Groep. "Het proces is Kiwa gecertificeerd en wordt jaarlijks gecontroleerd, evenals de producten zelf. Ondanks het landelijke tekort aan arbeidskrachten hebben we een uitstekend en enthousiast team opgebouwd dat dagelijks letterlijk aan de toekomst werkt. Voordat GBN-AGR werd opgericht, bestond er geen kunstgrasrecycling. Samen met het team hebben we het wiel moeten uitvinden en finetunen, met als prachtig resultaat een proces dat staat als een huis en een team dat meer velden recyclet dan jaarlijks vrijkomen. De capaciteit gaan we dit jaar verder opschalen door nieuwe medewerkers te werven. Voordat het productieproces in 2020 op gang kwam, hadden we al twee seizoenen end-of-life velden ontvangen. Die berg wordt nu kleiner en zo lossen we een groot afvalprobleem op. Daar hebben we samen met ons team keihard aan gewerkt en dit is iets om trots op te zijn!"

Kiezen voor circulair

Elk jaar bereiken 200 kunstgrassportvelden in Nederland het einde van hun levensduur. Ze belandden voorheen op een grote afvalberg, omdat een verantwoorde manier van recyclen ontbrak. De fabriek van GBN-AGR heeft de capaciteit om de hele Nederlandse markt te bedienen. Diverse afnemers nemen de kwaliteitsproducten met een hoge milieuwaaarde af. Door transparant te zijn over het proces hebben gemeentes en sportclubs de zekerheid dat de verouderde kunstgrasvelden verantwoord worden verwerkt en volledig circulair een nieuw leven krijgen. De markt voor kunstgrasvelden heeft daarvoor haar bestaansrecht behouden.

"De klant heeft een belangrijke rol in de transitie naar de circulaire economie", benadrukt Van Roekel. "Gemeentes hebben duurzame doelen. Door bewust te kiezen voor circulair zand als infill voor nieuwe kunstgrasvelden, afkomstig van hun oude velden, verkleinen ze hun CO₂-footprint. Ze

kunnen ook kiezen voor kunststof kantplanken en andere circulaire toepassingen om steeds minder schaarse primaire grondstoffen te verspillen. Hoe gaaf is het als het RTA van het end-of-life kunstgrasveld van de plaatselijke voetbalclub een halfjaar later op de club staat in de vorm van een picknicktafel! Diverse gemeentes doen dit al en dat is een pluim waard."

Nieuwe ontwikkelingen

"De prijzen van gerecyclede grondstoffen staan onder druk door de fluctuerende prijzen van primaire grondstoffen, bijvoorbeeld door lagere of hogere olieprijs, maar het gaat om de total cost of ownership. De mindset van de consument moet veranderen. Kies je bij de realisatie van een project voor een houten plank die goedkoper is, maar waarvoor een boom is gekapt? Óf kies je voor een plank vervaardigd uit RTA met wellicht een hogere aanschafprijs maar met lagere levensduurkosten, zonder primaire grondstoffen uit te putten? Langetermijndenken is een must en dat geldt ook voor ons recyclingproces. Recycling wordt steeds interessanter, want we blijven ons proces

optimaliseren en nieuwe samenwerkingen opzoeken."

Van Roekel doelt op het overleg met ontwerpers en producenten van kunstgrasvelden om te investeren in design for re-use. Door circulariteit als nieuwe norm voor de toekomst neer te zetten, maak je impact. Ook werkt GBN-AGR samen met de markt om circulaire producten voor de Nederlandse railinfra te ontwikkelen en met verschillende branches om RTA op een innovatieve manier in nieuwe producten toe te passen. "Het is heel gaaf om te zien hoe onze producten overal terechtkomen, waaronder jaarlijks 30.000 ton zand in projecten."

Het productieproces zelf wordt ook steeds duurzamer. GBN-AGR is gecertificeerd op de hoogste trede van de CO₂-prestatieladder en de hele fabriek draait op groene energie. Voor het kleine beetje verontreinigde slib na het reinigen van zand en rubber onderzoekt het een verantwoorde bestemming en dan is het recyclingproces vrijwel 100% circulair.

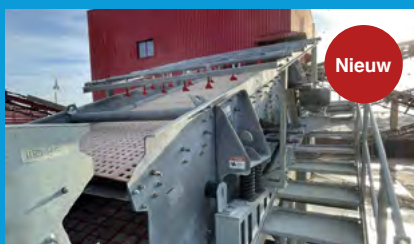
Duurzame wereld

"We hebben een gecertificeerd, circulair proces voor de recycling van end-of-life kunstgrasvelden. We hebben gecertificeerde kwaliteitsproducten, verschillende afnemers en goed georganiseerde logistiek. De hele cirkel is rond en dat is uniek in Nederland en zelfs in Europa. Als koploper kiezen we voor een actieve rol in circulaire werkgroepen en zijn we aangesloten bij brancheverenigingen in binnen- en buitenland. Als leerbedrijf geven we plek aan stagiairs en als innovatief bedrijf ontwikkelen we continu. Het is onze gedrevenheid om met hoogwaardige kunstgrasrecycling een betekenisvolle bijdrage te leveren aan een duurzame wereld. Samenwerken met GBN-AGR betekent dat je kiest voor impact maken, circulariteit creëren en écht werken aan de toekomst!

Meer informatie: www.gbn-agr.nl

BRUCE Wasinstallaties

Complete turn-key was-, zeef- en breekinstallaties als ook de bekende betoncentrale oplossingen.

RUBBLE MASTER

Compacte combi bekken met capaciteiten tot 300 ton per uur ideaal voor asfalt en betonpuin.

Betoncentrales

Compacte A240 doorstroommengers. Geschikt voor mengen van immobilisatie, stabilisatie, beton en koude asfalt!

Jager sterk op gebied van breken, zeven, scheiden, shredderen, transporteren, windziften, mobiele- en vaste betoncentrales, immobiliseren en slijtdelen.

Contact: +31 (0) 341- 42 45 33 | www.jager-mrt.nl | info@jager-mrt.nl

Stimuleringsregeling voor elektrisch afval ook voor bouw-, recycling- en sloopbranche

Wat doe je met afgedankte elektrische en elektronische apparaten en lampen uit bouw- of sloopprojecten? En wat valt er nu precies onder dit afval? Vaak kijken bedrijven naar het materiaal: bij een armatuur zie je het metaal, niet de elektra die eraan vastzit. Esther Musch van Stichting OPEN geeft duidelijkheid 'Onder elektrisch afval valt alles met een stekker of (plek voor) een batterij. Wij stimuleren bedrijven om dit elektrisch afval apart te houden en ontzorgen hen hierbij. Elektrisch afval dat gescheiden wordt ingezameld, wordt gecertificeerd verwerkt. Dit wordt straks ook verplicht met de invoering van de Omgevingswet/Afgifteplicht.'

Vaak beschouwen bedrijven in de bouw-, recycling- en sloopbranche een afgedankte armatuur, ventilator, aircokast etc. als metaal, omdat het – inderdaad – grotendeels van metaal gemaakt is. Toch zijn er onderdelen waardoor bovenstaand voorbeeld als elektrisch afval gezien moet worden. Zit er een stekker aan? Heeft het product (plek voor) een batterij? Dan bevat het product een elektrisch component en valt het dus onder elektrisch afval.

Wat kan je met dit elektrische afval?

'Stichting OPEN biedt verschillende mogelijkheden,' vertelt Esther Musch accountmanager bij Stichting Organisatie Producentenverantwoordelijkheid E-waste Nederland, waar OPEN voor staat: Er is een Stimuleringsregeling. Hiermee stimuleert Stichting OPEN bedrij-

ven om afgedankte elektrische en elektronische apparatuur die zij ontvangen apart te houden en zoveel mogelijk onbeschadigd aan te bieden aan deelnemende CENELEC-gecertificeerde verwerkers. Met de verwerker onderhandel je over de materiaalwaarde. Daarbovenop ontvang je van Stichting OPEN de Stimuleringsvergoeding. Deze is minimaal 125 euro per ton voor grote, kleine en ICT-apparaten. Voor armaturen en cv-ketels geldt een hogere vergoeding. Om deel te nemen aan de Stimuleringsregeling gelden er zogenoemde toetredingsgrondslagen. Bekijk deze op www.stichting-open.org. Voldoe je niet aan de toetredingsgrondslagen, dan kan je indirect gebruik maken van de regeling: vraag aan metaalrecyclers en/of CENELEC verwerkers of zij deelnemen. Breng je elektrisch afval hierheen en maak afspraken over de prijs.

Gratis ophalen

'Voor elektrisch afval, waarvoor je normaal gesproken betaalt om het gecertificeerd te verwerken, biedt Stichting OPEN een gratis ophaalservice,' vervolgt Esther Musch. Producenten zijn verantwoordelijk voor een wettelijk inzameldoel. Alleen elektrische apparaten die door gecertificeerde bedrijven zijn verwerkt, tellen hiervoor mee, en dat doel is tot op heden nog niet gehaald. 'Met de Stimuleringsregeling zetten we daarop in en dat werkt goed.', zegt Musch.

Wecycle inleverpunt voor bedrijven worden

Veel bedrijven die al deelnemen aan de Stimuleringsregeling kiezen er voor om een officieel Wecycle inleverpunt te worden. Je kiest er dan voor om elektrisch afval aan te nemen van bedrijven en houdt dit apart. Ook hierbij geldt houdt het zo veel mogelijk compleet en onbeschadigd: dus niet verder beschadigen of demonteren, verknippen, vermengen of

Bij een renovatie- of sloopproject komen er onder andere armaturen, boilers en cv-ketels vrij. Hiervoor geldt een vergoeding boven op de materiaalwaarde.

stekkers eraf. Waar gewenst word je vermeld op www.wecyclevoorbedrijven.nl, deze site wordt met campagnes onder de aandacht gebracht bij bedrijven.

Samenvattend

Wil je elektrisch afval zonder vergoeding door Stichting OPEN laten ophalen, dan bieden wij inzamelmiddelen. Heb je zelf een container of wil je zelf een container plaatsen en elektrisch afval inzamelen en / of afgeven, dan denken wij graag mee waar gewenst. Als je wilt demonteren dan informeren we je graag over certificering. Bij alle stappen rond elektrisch afval binnen je bedrijf ontzorgen we je zo veel mogelijk,' vertelt Esther Musch enthousiast.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie op de website van Stichting OPEN. Esther en haar collega's gaan graag in gesprek over de mogelijkheden. Op de website vind je ook Esthers telefoonnummer en e-mailadres.

<https://www.stichting-open.org/>

12 vragen aan Ton van der Giessen (BRBS Recycling)

Artikel door: Europoort Kringen

Ton van der Giessen

'We schuiven langzaam de goede kant op'

Recyclingbedrijven acteren tussen twee vuren. Ze moeten er aan de ene kant in slagen om een goede prijs voor afvalstromen te bieden, terwijl de daaruit geproduceerde secundaire grondstoffen ook nog eens goedkoper moeten zijn dan primaire grondstoffen. Ton van der Giessen, voorzitter van brancheorganisatie BRBS Recycling, schetst in gesprek met Europoort Kringen het speelveld van de recyclingbranche.

Je bent ceo van Van Werven Infra & Recycling, een functie die je combineert met die van voorzitter bij BRBS Recycling. Waarom maak je daar tijd voor vrij?

"Enerzijds biedt het netwerk rond zo'n brancheorganisatie voordelen, bijvoorbeeld door de contacten die je met de overheid op doet. Anderzijds kan ik mijn meer dan veertig jaar lange ervaring inzetten om de branche een stapje verder te helpen in de richting van verdere professionalisering. Naar mijn idee bevinden wij ons als recyclers nog altijd in de puberteit. Het is nog lang geen volwassen markt en er moet toch heel wat gebeuren voordat we dat punt bereiken. Ik probeer daar mijn steentje aan bij te dragen."

Wat is BRBS Recycling voor een brancheorganisatie?

"Wij komen op voor de belangen van recyclingbedrijven die actief zijn in het sorteren van bedrijfsafval, bouw- en sloofafval en het omzetten van afvalstromen in een secundaire grondstof."

Hoe staat de vereniging ervoor?

"De vereniging kent een lange historie; zij bestaat inmiddels 43 jaar. BRBS Recycling is gezond met een groot aantal leden - we zitten nu op zestig - die door heel Nederland zijn verspreid. Samen dekken zij een belangrijk deel van de markt af."

Kunnen zowel recyclers van zowel batterijen als van kunststoffen of asfalt bij jullie lid worden?

"Ja, in principe kan iedereen zich bij ons aansluiten die een secundaire grondstof van een afvalstroom maakt. In de recyclingindustrie zijn er wel verschillende brancheorganisaties met elk hun eigen specialisme. Er zijn verenigingen voor metalen, papier en elektronisch afval. Aan deze laatste organisatie wordt ook het recyclen van batterijen toegevoegd. Elke manier van recyclen heeft haar eigen dimensie en momentum in de markt."

Kun je over het algemeen iets zeggen over het soort bedrijven dat bij jullie branchevereniging is aangesloten? Zijn het bijvoorbeeld veel start-ups?

"Nee, grotendeels zijn het bedrijven die al tientallen jaren actief zijn. Van Werven bestaat bijvoorbeeld 77 jaar. Zo zijn er meerdere familiebedrijven van de tweede of derde generatie actief in de recyclingindustrie. Vaak zijn die bedrijven in de jaren zeventig in de afvalwereld gestapt, toen de wetgeving rond afvalstoffen van kracht werd. Daarvoor was er geen wetgeving en was er dus ook nog geen stabiel businessmodel."

Je geeft aan dat de recyclingindustrie zich in de puberteit bevindt. Dat impliceert dat het een groeimarkt is.

"Ja, de markt is zeker in ontwikkeling, alleen gaat het bij lange na niet snel genoeg. In Nederland wordt nog te vaak prachtig recyclebaar materiaal verbrand. Er is nog te veel onzekerheid over de afzet en toepassing van secundaire grondstoffen ter vervanging van primaire materialen. Als recycler moet je aan de inputkant goedkoper zijn dan de kosten van het verbranden, want anders besluit men dat het afval naar het goedkoopste, en dus laagste putje gaat. Aan de andere kant moet je ook goedkoper zijn dan de prijs van primaire grondstoffen. Vorig jaar hebben wij kunnen zien dat prijzen gigantisch kunnen fluctueren."

Wat zijn op dit moment de belangrijkste dossiers bij BRBS Recycling?

"Ten eerste de veranderingen ten aanzien van de Omgevingswet. Die is van grote betekenis voor het verkrijgen van vergunningen voor recyclingbedrijven. Een ander punt is de discussie rond Zeer Zorgwekkende Stoffen die in het verleden bij het maken van producten zijn gebruikt. Als recycler kom je deze stoffen in de afvalfase opnieuw tegen. Hoe ga je daarmee om? Verder is het einde van het recyclingproces - the end of waste-status - een belangrijk onderwerp. Dat is voor alle stromen bij lange na nog niet op een goede manier georganiseerd. Deels moet dat ook op Europees niveau gebeuren."

De fabriek van REKO in Rotterdam, een van de zestig leden van BRBS Recycling.
(Foto: Europoort Kringen/Danny Cornelissen)

Foto: Europoort Kringen/Danny Cornelissen

Heb je het idee dat de overheid het recyclen van materialen op een goede, proactieve manier ondersteunt?

“Op de lange termijn wel, maar het zou best sneller mogen. Het schort op dit moment vooral aan stimulerende wet- en regelgeving. De overheid zegt vaak dat de markt het moet doen, maar dan moet er wel een businessmodel zijn. Je moet een markt creëren door regels te stellen. We doen dat al bij heel veel producten, zoals bij auto's. Hoeveel regels zijn daar niet voor? Als je dat ook voor afval zou doen, geef je de markt een duwtje in de juiste richting. Enerzijds zorg je voor het behoud van grondstoffen, anderzijds lever je een belangrijke bijdrage aan het reduceren van de CO₂-uitstoot. We zijn het er met zijn allen over eens dat die twee elementen een belangrijk probleem vormen in de huidige maatschappij.”

Er is dus wet- en regelgeving nodig om recycling te stimuleren, is er nu ook wet- en regelgeving die het tegenovergestelde doet: vertragen?

“Ja, bijvoorbeeld de wetgeving omtrent Zeer Zorgwekkende Stoffen. Wij begrijpen allemaal dat je die liever niet opnieuw weer in omloop wilt brengen. Het alternatief - verbranden - is echter vaak beduidend slechter voor het milieu dan het opnieuw toepassen ervan.”

“In Nederland wordt nog te vaak prachtig recyclebaar materiaal verbrand”

Je zit al enkele tientallen jaren in het vak. Wat vind je de mooiste business case voor toegepaste recycling die je kent?

“[Denkt even na.] Het feit dat ik erover moet nadenken, geeft aan dat dit lastig is om te beantwoorden. We zijn er nog lang niet. Te veel stromen worden nog laagwaardig toegepast, dus dat kan nog veel beter. Betonpuin kan je bijvoorbeeld als wegfundering gebruiken, maar het is ook mogelijk er grindvervanger van te maken waarmee je nieuw beton kunt produceren. Dat laatste is een meer hoogwaardige toepassing. Als je naar de volumes kijkt, is dat een succesverhaal. We recyclen tegenwoordig ongeveer 98 procent van al het bouw- en sloopafval. Maar als je naar de toepassing van de grondstoffen kijkt, dan ligt daar nog wel een uitdaging. We schuiven langzaam de goede kant op, maar ik kan het nog niet bestempelen als een prachtig succes.”

In het publieke debat hebben jullie de wind mee. Wie is er nu niet voor recycling?

“Behalve wanneer bedrijven geen secundaire grondstoffen willen aanschaffen als deze duurder zijn dan primaire grondstoffen. Op ceo-niveau hebben bedrijven grootse plannen tot verduurzaming, maar de inkoper van vandaag wordt op zijn budget afgerekend. Verduurzamingsinitiatieven bevinden zich nog te veel op board- en te weinig op uitvoerend niveau.”

Wat zou nou helpen om de prijzen van secundaire grondstoffen te verlagen?

“Je zou datgene wat je niet meer wilt duurder kunnen maken. Subsidieer vooral niet, want dat zijn tijdelijke marktverstoringen die niet helpen. De beste maatregel die de overheid ooit heeft genomen om recycling te bevorderen, is het verbod op het storten van brandbaar afval. Dat heeft een prachtige impuls gegeven. Nu wachten wij nog op een verbod op het verbranden van recyclebaar afval. Dat zou echter alleen werken als er ook een verplichting komt om secundaire grondstoffen toe te passen. Mijn termijn als voorzitter eindigt in november dit jaar. Dan heb ik dit elf jaar gedaan en geef ik het stokje over aan mijn opvolger. Ik bereik dan de pensioengerechtigde leeftijd en zal mijn werkzaamheden bij Van Werven dan ook stoppen. Wat ik tegen die tijd gerealiseerd zou willen hebben? Ik droom ervan dat tegen die tijd een verbod is ingevoerd op het verbranden van recyclebaar afval en dat er een verplichting komt om gerecycled materiaal toe te passen in allerlei materialen en stromen. Maar ik ben realistisch genoeg om te beseffen dat mij dit voor november nooit meer gaat lukken!”

Centraal overleg in het teken van duurzaamheid voor materieel en materiaal

Op 14 juni jongstleden kwamen zo'n 50 BRBS Recycling leden bijeen voor het Centraal Overleg 2023. Evenals voorgaande jaren bestaat het Centraal Overleg uit het delen van kennis en informatie binnen en door de branche.

Dit jaar heeft BRBS Recycling onder andere sprekers als Przemek Spiesz van bouwmaterialenproducent Heidelberg, Dennis Vrolijk van Pon Equipment, Wim Falkenberg van M-Tech en Helmer Weterings van de Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie uitgenodigd om de leden mee te nemen in de ontwikkelingen binnen en buiten de afval- en recyclingbranche. In dit artikel brengen we de besproken onderwerpen kort onder de aandacht.

Elektriciteit vindt langzaam een plekje naast Diesel

Pon Equipment heeft een duidelijke visie op duurzaamheid en werkmaterieel en presenteerde een deel van de mogelijkheden die bedrijven hebben om hun machinepark te elektrificeren.

Dennis Vrolijk, Manager Waste & Recycling bij Pon Equipment B.V., leidde de toehoorders langs elektrische graafmachines, brekers, shredders en zeven, maar ook dieselelektrische combinaties. Een van de uitdagingen waarmee de transitie naar volledig elektrisch nog mee te maken heeft is de elektriciteitsvoorziening "in het veld". Er valt nog veel te ontwikkelen doch met hetgeen er op dit moment al beschikbaar is materiaal en materieel kan in sommige gevallen het verschil al gemaakt worden daar waar het gaat om de duurzaamheidsparagraaf in menig aanbesteding.

Wat betekent de CSRD voor jaarverslaggeving?

Met de richtlijn CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) verplicht de EU grote bedrijven in Nederland om over hun

Netwerkmoment voor leden en donateurs als afsluiting van Centraal Overleg

duurzaamheidsprestaties te rapporteren in het jaarverslag. Afhankelijk van de grootte van een organisatie geldt deze eis vanaf boekjaar 2024 (grote ondernemingen die nu al verplicht rapporteren op basis van het Besluit Bekendmaking Niet-Financiële informatie), boekjaar 2025 (alle grote ondernemingen), boekjaar 2026 (beursgenoteerde mkb-ondernemingen) of boekjaar 2027 (niet-EU ondernemingen met > € 150 miljoen euro).

In een kleine drie kwartier nam Wim Falkenberg, adviseur SHEQ, namens M-Tech de aanwezigen mee op reis naar Brussel en leidde hen langs de sturende en dwingende Europese overheid die een aantal maatregelen heeft aangekondigd waaraan moet worden voldaan aangezien deze ook door Nederland zijn overgenomen. Zo dient er een energiebesparingsonderzoek uitgevoerd te worden met als doel rendabele en technisch haalbare energie-efficiency verhogende maatregelen te identificeren en ter beoordeling aan het bevoegd gezag aan te bieden.

De CSRD zal voor alle grote ondernemingen in Nederland leiden tot een ingrijpende wijziging in de bedrijfsvoering. Duurzaam-

heid zal moeten worden geïntegreerd in alle aspecten van de bedrijfsvoering, zoals governance, strategie, risicomanagement, interne controle-omgeving en de interne en externe verslaggeving. Voor veel ondernemingen betekent dit dat zij een duurzaamheidsstrategie zullen moeten opstellen of updaten en op basis daarvan de processen en systemen in te richten om de duurzaamheidsdoelstellingen te kunnen behalen.

Voor veel bedrijven zal dit op enig moment gaan leiden tot een aanzienlijke extra administratieve last die bovendien toe zal leiden dat een aantal personen van de organisatie eventueel aangevuld met externe kennis en kunde hun accountant moeten gaan ondersteunen zodat hij ook vertrouwen heeft dat de informatie klopt.

Het perspectief van de houtindustrie, Helmer Weterings

Helmer, van de Nederlandse Branchevereniging voor de Timmerindustrie hield een bevlogen verhaal over bouwen met hout. Hij schetste een toekomstbestendige wereld waarin bouwen met hout een belangrijke

rol speelt. Er is genoeg hout om mee te bouwen en van goede kwaliteit. 'Dat daar een goed bosbeheer bij hoort is logisch en dan kan wat bos is ook bos blijven.' Onder deze voorwaarden is met hout een grote impact mogelijk op het milieuprofiel van de bouw. Recyclers spelen hier ook een belangrijke rol in omdat in de visie van de NBvT bij voorkeur met secundair hout als grondstof wordt gewerkt en zo de levensduur van het hout wordt verlengd. Ook wat betreft hergebruik liggen er kansen om deze doelstelling te verwezenlijken.

Duurzaam cement

Heidelberg is een wereldwijd opererend concern dat cement, toeslagstoffen en beton produceert. Het behoeft geen toelichting dat cement een grote footprint heeft. Heidelberg is actief bezig deze te minimaliseren. Przemek Spiesz van Heidelberg legde uit dat ondanks alle veelbelovende alternatieven een belangrijke rol voor cement zal blijven bestaan. Daarom is naast de focus op deze alternatieven ook de verduurzaming van het cement zelf nog steeds van groot belang. Ondanks

de relatief lage footprint die Nederlands cement al heeft, zijn er nog mogelijkheden. Er werd ingezoomd op CO₂ capture, zowel in het beton zelf als in opslag in de grond. Voor de opslag wordt aansluiting gezocht bij een internationaal netwerk van CO₂ pijpleidingen. Voor de opslag in cement en beton zelf zijn innovaties beschikbaar, die het mogelijk maken om de fijnste fractie van innovatieve breekprocessen (recycled fines, RCF) in het cementproductproces op te nemen. De RCF blijkt een zeer reactief bindmiddel op te leveren. Hierbij wordt CO₂ opgenomen en wordt de grondstofbehoefte aan klinker beperkt. Verder is er minder warmte nodig om deze fijne fractie op het gewenste niveau te krijgen als bij het branden van primaire klinker. Hier is veel winst te behalen. De keten kan gesloten worden.

Het programma werd afgesloten op het zonnige terras met een haringparty als netwerkmoment voor leden en donateurs.

Wederom is het voor zowel deelnemers als sprekers een interessante en waardevolle

dag gebleken. Het aangeboden programma bevatte een actueel programma en daarbij waardevolle feedback voor de sprekers. De exacte datum voor het Centraal Overleg van volgend jaar (2024) moet nog ingepland worden, maar hou in ieder geval 19 en 26 juni 2024 vrij in uw agenda, dan hoeft u het in zeker niet te missen.

Dat ook voor de sprekers het Centraal Overleg een bron aan informatie bevat blijkt iedere keer weer, wanneer de aanwezige leden actief meedenken over lopende vraagstukken. Zo merkten meerdere deelnemers op dat de verplichting van registratie van bepaalde stoffen al aan de start van het bouwproces moet zitten.

Circulariteit creëren op een bouwplaats? Met de A240 van Blend kan het!

Vandaag de dag vervoeren we nog steeds veel producten af en aan op de bouwplaats en dit is logisch en goed verklaarbaar. We willen de beste kwaliteit voor het project, voor onze opdrachtgever, en we kunnen nu eenmaal niet alle machines "mobiel" op een bouwplaats zetten om materialen te verwerken zodanig dat extra vervoersbewegingen van en naar de bouwplaats met extra uitstoot tot gevolg plaatsvinden.

Ontwikkelingen gaan gelukkig snel, zowel aan de bouwzijde met nieuwe producten, maar ook aan de zijde bij machineproducenten. Zo heeft Blend naar aanleiding van de vraagstelling van een grote klant, die een project op een groot internationaal vliegveld uitvoerde, een machine ontwikkeld die verschillende functionaliteiten in één verenigt.

En dat is de BLEND A240 geworden.... één machine die zowel immobilisatie- en stabilisatieproducten kan mengen, beton kan produceren maar zelfs ook koude asfalt. Een andere eis die de klant voorop stelde is de eenvoud van de machine als ook het snel opstellen en verplaatsen ervan. Het eerste werd voldaan door eenvoud in het bedienen van de machine met één eenvoudige remote control waardoor geen extra

operator noodzakelijk was (machinist verzorgd de aansturing van machine vanuit zijn loader), het tweede werd gerealiseerd door de snelheid van opstellen van de installatie (binnen 4 uur na aankomst op de bouwplaats productieklaar). Tot slot eiste de klant, een grote nauwkeurigheid van de af te wegen materialen en deze is behaald door alle producten af te wegen. Dus geen continue weging, maar een nauwkeurige separate weging voor de drie de toeslagbunkers als ook de cementweger.

Meer weten wat de A240 voor jullie kan betekenen?

Jager Meng- en Recyclingtechniek B.V.
Nobelstraat 40a
3846 CG Harderwijk
+31(0)341 42 45 33
info@jager-mrt.nl
www.jager-mrt.nl

122 klimaatmaatregelen voor een rechtvaardig klimaatbeleid

Op 26 april 2023 presenteerde, inmiddels demissionair, minister voor Klimaat en Energie Rob Jetten 122 klimaatmaatregelen. Dit om zo 22 megaton CO₂ te besparen tegen 2030. Zo moet in 2030 de CO₂-uitstoot met maar liefst 60 procent zijn teruggedrongen ten opzichte van het jaar 1990.

Om dit te bereiken heeft demissionair Minister Jetten een bedrag van 28 miljard euro ter beschikking dat uit het klimaat- en transitiefonds van 35 miljard euro komt. Het uiteindelijke resultaat zou zijn het voorkomen van een temperatuurstijging van de aarde met 0,00036 graden in 2050.

Op het eerste gezicht lijkt het alsof deze maatregelen voornamelijk betrekking hebben op energievoorziening en uitstoot maar niets is minder waar. Wat betekenen deze maatregelen voor de recyclingindustrie en bouw- en sloopsector waar een groot deel van de recyclingindustrie afhankelijk van is? Dit artikel is opgesteld als een reflectie vanuit de recyclingindustrie op dit pakket.

6 segmenten

Allereerst is het goed om te weten dat het klimaatpakket dat moet zorgen voor een reductie van 22 megaton CO₂-uitstoot is opgebouwd uit een aantal segmenten: Industrie & Circulaire economie - 5,2 Mton, Sectoroverstijgend - 3,2 Mton, Mobiliteit - 4,0 Mton, Elektriciteit - 4,0 Mton, Landbouw & Landgebruik - 4, 0 Mton, Gebouwde omgeving - 1,4 Mton en Additoneel mondiaal - 2,5 Mton.

Opvallend is dat een heel groot deel van het segment Industrie & Circulaire Economie is gericht op de transitie naar duurzame circulaire plasticetens, en wanneer we verder inzoomen op de maatregelen is te zien dat er meer raakvlakken met de recyclingbranche zijn dan men wellicht zou verwachten. Zo wordt in het segment "Additioneel mondiaal" verwacht een deel van 2,5 Mton CO₂-besparing gehaald te kunnen worden uit normering van circulair slopen en zal ook het segment "Gebouwde omgeving" met het verduurzamen van de utiliteitsbouw en woningen aan de bak moeten.

Een ander deel van het pakket behelst de stimulering van schone mobiliteit en een aanpassing van de energiemix van voornamelijk fossiel naar zo goed als volledig hernieuwbaar. Op welke wijze hier invul-

ling aan gegeven gaat worden is nog niet exact omschreven maar met verduurzaming transport en logistiek incl. binnenvaart, verduurzaming personenvervoer en laadinfra en de inzet biobrandstoffen laat dit weinig aan de verbeelding over.

Subsidiemachine

De grote vraag die boven deze materie hangt is "wie gaat hier nu van profiteren"? Natuurlijk zou de eerste reactie moeten zijn dat het klimaat hier de vruchten van gaat plukken. Ondanks slechts het voorkomen van een temperatuurstijging van de aarde met 0,00036 graden in 2050 zou de Nederlandse aanpak een aanpak moeten zijn die juist de grote vervuilers aanzet tot ingrijpende maatregelen.

Een andere mogelijkheid, en tevens ook de meest wenselijke, is dat Nederlandse ondernemers worden ondersteund in hun investeringen die uiteindelijk leiden tot minder CO₂-uitstoot. Dit geldt natuurlijk niet alleen voor de recyclingindustrie, maar voor alle takken van industrie die bijdragen aan het Nederlands bruto nationaal product. Voor alle duidelijkheid wordt hier niet mee bedoeld dat de Nederlandse industrie zich alleen maar richt op die grote pot met geld; stabiele en toekomstbestendige wet- en regelgeving zijn van veel groter belang

dan tijdelijke subsidies die meer marktverstrend werken dan dat zij bijdragen aan duurzame economische groei.

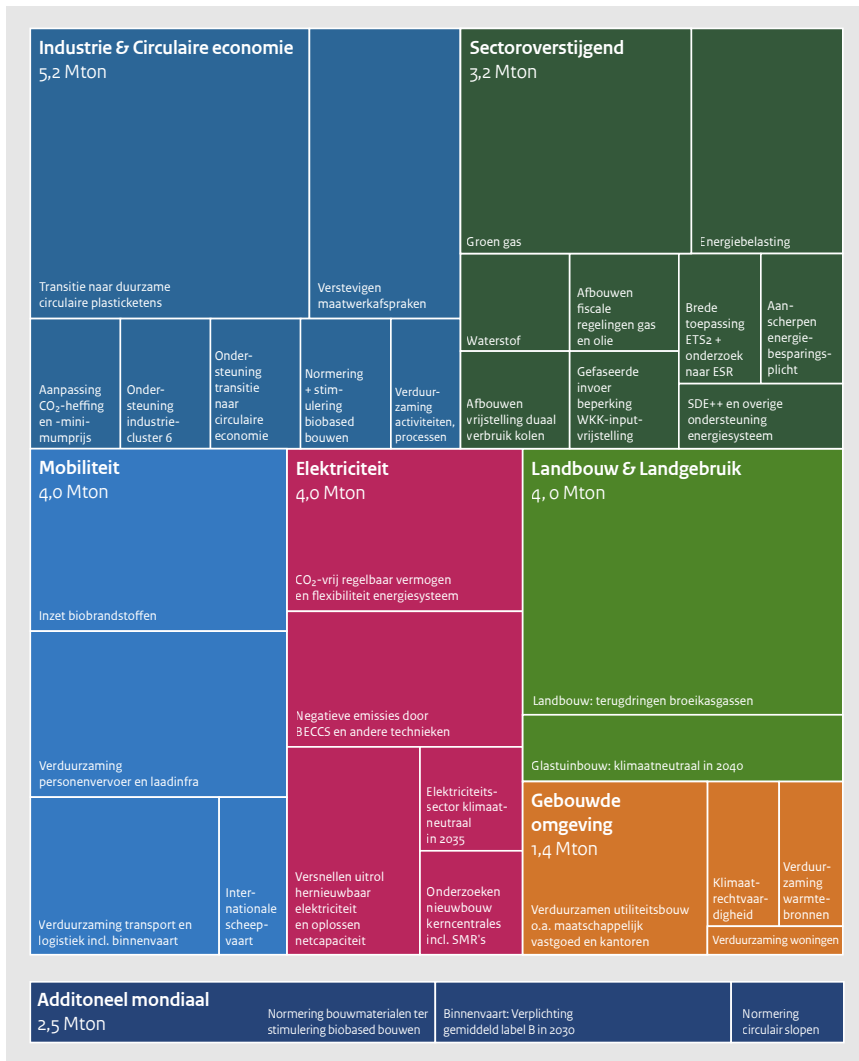
De kans is echter heel groot dat juist veel geld zal gaan worden uitgegeven aan onderzoeksbureaus en startups die, niet gehinderd door enige eigen kennis, juist bij de ervaren ondernemers kennis gaan ophalen, hier dikke rapporten over schrijven en vervolgens gaan concluderen dat er meer innovatie moet komen. Innovatie die op dit moment echter al wordt en zelfs is ontwikkeld doch niet tot wasdom kan komen vanwege ouderwetse wet- en regelgeving en gebrek aan ondernemersgeest in de politiek.

Sleutelrol voor de recyclingindustrie

De bouwsector is verantwoordelijk voor circa 38 procent van de globale CO₂-emissies. Alleen al het materiaalgebruik bedraagt 11 procent van de globale CO₂-uitstoot. Dat het materiaalgebruik in Nederland beperkt moet worden moge duidelijk zijn. Verschillende onderzoeken die in de afgelopen jaren zijn uitgevoerd geven aan dat na de einde-levensfase van een bouwwerk, in de LCA-methodiek (EN 15978) de "Voorbij levensduur" of "Module D" genoemd, veel materiaalbesparing valt te behalen. Of dit

Klimaatpakket

Circa 22 Mton extra CO₂-reductie

nu wordt gerealiseerd door hergebruik, herwinning of recycling is om het even, dat dit nog als zodanig wordt voorgeschreven des te schrijnender en een voorbeeld van gebrek aan lef.

De Nederlandse recyclingindustrie is één van de best ontwikkelde recyclingindustrieën ter wereld en recyclet op dit moment al meer dan 90% van het vrijkomende bouwen sloopafval. Dit zijn bijna 30 miljoen ton secundaire grondstoffen die we op dit moment echter nog voor een deel onbenut laten daar waar het de hoogwaardigere inzet als alternatieve en gecertificeerde

grondstof in bijvoorbeeld nieuw beton betreft. Met hergebruik van grind, zand en cement uit oud beton kan een CO₂-reductie gerealiseerd worden van circa 75% en worden grondstoffen bespaard.

Andere innovaties die op dit moment vanuit de sector zelf worden geïnitieerd zijn onder andere gericht op hernieuwde kalkzandsteen, metselstenen en gipsplaten. Allemaal bijdragen aan een lagere CO₂-uitstoot voor de bouwsector.

21 en 22 november 2023

Wat rest is de vraag wat er overeind blijft

van deze voorgenomen maatregelen met het oog op de Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023. In de decembereditie van BEwerken zullen wij hier ongetwijfeld op terugkomen.

Vooruitkijken op de Tweede Kamerverkiezingen zal zeker ook gebeuren tijdens het Recyclingsymposium dat op 21 november 2023 plaats vindt. Dan zal directeur Bouwen en Energie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, Ferdi Licher, als één van de key-note speakers ongetwijfeld zijn licht laten schijnen over de toekomst van circulair bouwen en slopen.

Mensen en mindset veranderen is de grootste uitdaging

In onze huidige samenleving, waarin duurzaamheid en circulariteit steeds belangrijker worden, is het van groot belang om kritisch te kijken naar alle aspecten van onze infrastructuur en bouwmaterialen. Gerben Bijker, directeur van Roof2Road, deelt in een interview met BEwerken de uitdagingen van de beschikbare circulaire innovaties van de bitumenindustrie.

Keuren op het dak

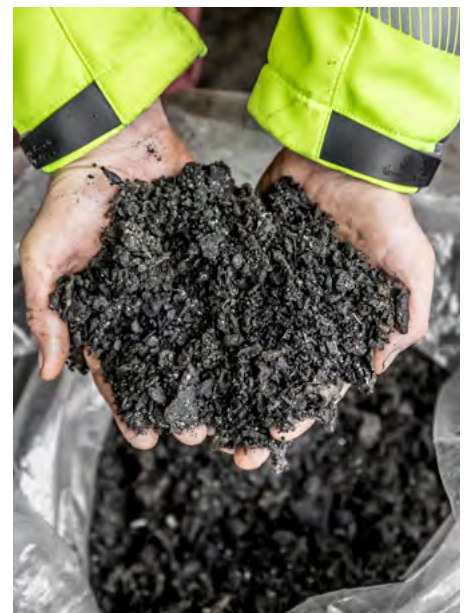
Voor bitumen gebruiken we onder andere gebruikte dakbedekking, al is dit een klein percentage, snijafval van nieuwe daken en overgebleven rollen bitumen. Om de kwaliteit van de gebruikte dakbedekking te waarborgen, keuren en bemonsteren wij zelf op het dak. Selectieve urban mining noemen wij dat. We kunnen wel stellen dat het een schone grondstof is. Het is goed mogelijk de teerhoudende dakbanen erbuiten te houden en dat kunnen we alleen bepalen op het dak zelf.

Verwerkingsproces

Het bitumen wordt op het dak selectief gesloopt en succesvol gescheiden van

Imagoproblemen

Ondanks de potentie van deze grondstof zijn er genoeg uitdagingen. Bitumen heeft namelijk te kampen met een imagoprobleem. Velen beschouwen het als afval en zien het niet als een waardevolle grondstofbron voor hergebruik. Jammer, want bitumen dreigt op korte termijn een schaarse grondstof te worden. Gerben Bijker benadrukt dat de grootste barrière voor verandering de mentale verschuiving die nodig is in de afzetmarkt en bij ambtenaren. Ondanks dat het product voldoet aan alle eisen en gecertificeerd is, wordt deze innovatie nog niet optimaal omarmd. "Mensen en mindset veranderen is onze grootste uitdaging."

Bijker: "Bitumen is een belangrijke, maar ietwat onbekende grondstof die bij aanleg van wegen, dijken en daken op grote schaal wordt toegepast in de wereld. Met de circulaire doelstellingen van 2030 in het achterhoofd is Roof2Road zo'n 10 jaar geleden gestart met het produceren en laten certificeren van circulair bitumen. Het bedrijf startte vanuit een circulaire pilot van Provincie Friesland en maakt sindsdien ook circulaire bitumen voor de productie van dakbedekking voor BMI Icopal en Soprema, genaamd Roof2Roof.

materialen zoals isolatiematerialen, hout en andere stoffen. In de fabriek wordt het nabewerkt, geschredderd en gezeefd. Het uiteindelijk verkregen bitumenproduct kan oneindig kunnen worden gerecycled en voldoet aan alle eisen en kwaliteitsnormen. Het is toegelaten en gecertificeerd door het Asfaltloket, van CROW en RWS. Een kostbare, maar noodzakelijke stap om het benodigde vertrouwen in dit product te verkrijgen. Inmiddels zijn er meer dan 13 asfaltmengsels.

Sturing vanuit overheid

De overheid speelt een dubbele rol omdat deze zowel als opdrachtgever optreedt bij de aanbesteding van wegen en het opstellen van bestekken als de regelgevende partij is die op korte termijn circulaire doelen wil realiseren. Vreemd genoeg blijkt dit soms tegengesteld te werken.

Een van de cruciale aspecten om de circulaire economie van bitumen te bevorderen, is de wens voor door de overheid voorgeschreven richtlijnen over het opnemen van duurzame en circulaire grondstoffen in bestekken. Dit blijkt echter maar moei-

zaam van de grond te komen, waardoor de gewenste sturing er niet is.

Gerben Bijker: "de grootste weerstand krijgen we vanuit de vraagkant, deze lijken er nog niet aan toe te zijn. Het is een nogal conservatieve wereld. De overheid streeft naar een circulaire economie en onze industrie is al zover. Het zijn lokale opdrachtgevers, vaak ook overheden, die de stap nog niet nemen. Om te komen tot implementatie, hiervoor hebben we de overheid echt nodig.

Zo lijken de jongere generaties de urgentie van circulariteit beter te begrijpen en omarmen innovatieve veranderingen eerder. Het blijft echter een uitdaging om de gevestigde normen en processen te doorbreken."

Duurzame toekomst

Roof2Road heeft een duurzame toekomst voor bitumen voor ogen. Ze hebben geïnvesteerd in nieuwe grondstofketens en partnerschappen met wegenbouwbedrijven. Er is een nieuwe fabriek gerealiseerd in Amsterdam en de productiecapaciteit

is daarmee opgeschaald. Er is voldoende dakbitumen beschikbaar om grote hoeveelheden asfalt duurzaam te produceren, alsmede duurzame dakbedekking. Het materiaal past ook in nieuwe ontwikkelingen in asfaltproductie zoals minder warm te produceren. En waarom zou je lignine (biobased) gebruiken als dit materiaal er al is? Uitdagingen genoeg, maar het is het duidelijk dat Roof2Road vastberaden is om de circulaire kringloop te sluiten.

Duurzame grondstoffen voor uw succes

Gecertificeerd puingranulaat in elke maat en samenstelling? Bij Twee "R" Recycling Groep hebben we ons erop toegelegd. Sterker nog: we doen niet anders. Wij zijn een pure grondstoffenproducent zonder nevenactiviteiten. Door onze keuze voor specialisme zijn we bij uitstek de partner die vanuit een onafhankelijke positie bijdraagt aan úw succes. Daarbij maken onze inspanningen op het gebied van duurzaam produceren ons assortiment nog eens extra 'groen'. Wat wilt u nog meer?

www.puinrecycling.nl

Diederik Samsom bezoekt Recycling Combinatie REKO in kader van Europese regelgeving teerhoudend asfalt

Op uitnodiging van de Nederlandse sector van thermische reinigers van teerhoudend asfalt (TAG) bracht de heer Diederik Samsom, kabinetschef van Eurocommissaris Frans Timmermans, op 23 juni 2023 een werkbezoek bij Recycling Combinatie REKO in Rotterdam. Het bezoek was tevens mogelijk gemaakt door Marieke van der Werf, voorzitter van het Recycling Forum van BRBS Recycling.

Diederik Samsom werd op de hoogte gebracht van het Nederlandse beleid voor TAG. Tijdens dit gesprek werd besproken hoe de Europese Commissie dit voorbeeld van "non-toxic recycling" verder kan ondersteunen voor ook andere afvalstoffen en hoe ook andere Europese lidstaten hun voordeel kunnen doen met de slimme door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat opgestelde regelgeving. Hierdoor wordt hoogwaardige recycling voor TAG verder aangejaagd middels de zogenoemde semi-permeabele grenzen. Diederik Samsom toonde begrip voor de inzet van de sector om de CLP-verordening en EVOA beter op elkaar aangesloten te krijgen als ondersteuning van de schone circulaire economie.

Op locatie bij Recycling Combinatie REKO in Rotterdam

Zoals bekend is de Nederlandse sector van thermische reinigers Europees koploper op het gebied van circulaire "non-toxic" verwerking van TAG. Met het thermisch reinigen van TAG worden de polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) en alle andere (potentieel giftige) organische componenten in het asfalt volledig verbrand, waarbij minerale grondstoffen zoals grind, zand en vulstof resteren en als

schone bouwgrondstof in onder meer de asfalt- en betonindustrie worden ingezet. Zo worden jaarlijks meer dan 2,5 miljoen ton bouwgrondstoffen milieuverantwoord hergebruikt en zijn er minder primaire grondstoffen nodig. Interessant daarbij is dat in de loop van het afgelopen jaar alle thermische reinigingsinstallaties de bij de verbranding van het teer vrijkomende warmte benutten voor het eigen bedrijfs-

proces en de productie van elektriciteit en of warmte voor derden.

Europese wetgeving aanpassen

Onduidelijke formulering van de norm in de EVOA voor de concentratie benzo[a]pyreen (BaP) waarboven asfalt als "teerhoudend" is aan te merken, leidt tot de situatie dat asfalt met meer dan 1000 mg/kg ds teer volgens de CLP-verordening en de Kaderrichtlijn afvalstoffen gevaarlijk afval is, maar toch als groene-lijststof vrijelijk in Europa verhandeld kan worden. Een zeer onwenselijke situatie. Gevaarlijk afval komt daarmee hernieuwd in omloop, met alle negatieve arbeids- en milieuhygiënische gevolgen van dien. Deze discrepantie in de EU-regelgeving werd Diederik Samsom toegelicht. De wens van de sector van thermische recyclingbedrijven is dat de EVOA en CLP-verordening volledig met elkaar in lijn gebracht worden en dat de in de EVOA genoemde grenswaarde van 50 mg/kg ds BaP betrokken wordt op de teercomponent in asfalt en niet op asfalt als geheel. Diederik Samsom begreep deze zienswijze en onderstreepte de inzet van de Europese Commissie om te zorgen voor

duidelijke regelgeving, waarbij hij aangaf deze voorgestelde zienswijze intern bij de Europese Commissie te zullen aanklaarten en hierover in contact te treden met de DG Milieu van Europa de heer Virginijus Sinkevicius. Daarbij wilde hij graag hierover met de sector in contact blijven.

Tijdens zijn rondleiding op het terrein van de thermische reiniger was Diederik Samsom duidelijk onder de indruk wat tot slot mooi tot uiting kwam in zijn uitlating: "Goed bezig jongens."

Semipermeabele grenzen

In het gesprek kwam het belang aan de orde van zogenoemde semipermeabele – ofwel halfdoorlatende – Europese grenzen voor een specifieke afvalstof. Middels slimme regelgeving van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is dit in oktober 2021 voor TAG gerealiseerd. Grenzen open richting landen met slimme en innovatieve recyclingprocessen, i.c. het thermisch reinigen van TAG, en dicht richting landen waar betreffende afvalstof nog laagwaardig wordt toegepast, i.c. de teercomponent niet wordt verwijderd.

Processen die weliswaar duurder zijn, maar noodzakelijk om te voldoen aan de in Europa aangenomen doelstelling van "non-toxic recycling". Bedrijven kunnen alleen investeren in dit soort technieken als ze verzekerd zijn van voldoende volume en afzet.

Zonder de garantie van semipermeabele grenzen verdwijnen deze gevaarlijke afvalstoffen in laagwaardiger toepassingen over de grens, waar ze vervolgens nog steeds een risico vormen voor mens en milieu. Het Nederlandse beleid voor TAG is daarmee een goed voorbeeld voor andere afvalstoffen, waarvoor in Nederland of andere Europese lidstaten slimme en innovatieve recycling tot schone grondstoffen mogelijk is. Om niet afhankelijk te zijn van een nationale regeling zoals Nederland voor TAG heeft getroffen, zou bij voorkeur in Europees verband onder de EVOA een kennisgevingsplicht voor dit soort situaties geregeld moeten zijn, ter ondersteuning van de niet-toxische circulaire economie.

"De efficiëntie van het automatisch snelwisselen"

Demarec is al sinds 2014 actief op de markt van automatisch snelwisselen. Hiermee wisselt de machinist vanuit zijn cabine binnen enkele seconden van uitrustingsstuk. Inclusief het aan- en afkoppelen van de benodigde hydrauliekslangen. "Dit is veiliger en efficiënter omdat de machinist niet onnodig zijn cabine uit hoeft.

Het werken met zo'n systeem heeft grote voordelen, bijvoorbeeld als je in een verontreinigende omgeving werkt. Je kunt komen te vallen als je vanuit je cabine van een rupsketting moet springen voor het bijvoorbeeld verwisselen van je grijper. Omdat het wisselen snel gaat, gebruikt de machinist ook eerder de juiste tool. Dan wordt bijvoorbeeld de sorteergrijper niet gebruikt om een betonnen vloer door te tikken. Het voordeel daarvan is dat tools veel langer meegaan. En bij het afvoer van puin hoeft er geen rekening gehouden te worden met de planning van de vrachtwagens. De machinist kan, als hij een vrachtwagen aan

ziet komen, snel de vergruizer inwisselen voor een bak. Zonder enkel tijdsverlies dus."

Aansluiting luistert nauw

De aansluiting van het snelwisselsysteem, de tools op het machinepark en de specifieke wensen en eisen van de klanten luisteren nauw.

Belangrijk is om samen met de klant het volledige machinepark in kaart te brengen en de juiste keuze van het type hydraulische snelwissel te bepalen.

Daarbij vertegenwoordigt Demarec tegenwoordig de merken OilQuick en Steelwrist. Als we samen een keuze hebben gemaakt, verzorgen we op een goede, degelijke manier de opbouw van het systeem op de machine en de ombouw van de uitrustingsstukken.

Wil je meer weten over volautomatisch snelwisselsystemen?
Bekijk www.hetnieuwewisselen.nl.

**Demolition & Recycling Equipment
BV-Demarec**

De Hork, 5431 NS Cuijk
(0485) 442300
info@demarec.com
www.demarec.com

Prioritering van materiaalstromen voor Europese einde-afvalcriteria

De Europese Green Deal¹ heeft als doel de EU te transformeren tot een moderne, grondstoffenefficiënte en competitieve economie, vooral door economische groei te ontkoppelen van het gebruik van hulpbronnen. Het Actieplan Circulaire Economie² stelt dat de wereldwijde consumptie van materialen naar verwachting zal verdubbelen in de komende veertig jaar, terwijl de jaarlijkse afvalproductie tegen 2050 met 70% toeneemt. In Europa is de bouw- en sloopactiviteit verantwoordelijk voor meer dan 35% van het gegenereerde afval, wat de sector prioritair maakt.

de prioritaire industriële ecosystemen die de belangrijkste uitdagingen hebben om klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen te halen en de digitale transformatie te omarmen. De Europese Commissie ontwikkelt samen met de industrie, belanghebbenden en lidstaten een transitiepad naar een groenere, meer digitale en veerkrachtige bouwsector.

Wetgeving voor de bouwsector

In maart 2022 heeft de Commissie een wetgevingspakket voor een circulaire economie aangenomen. Onderdeel hiervan is een voorgestelde herziening van de Verordening Bouwproducten⁴ (EU) 2019/1020, die een geharmoniseerd kader zou creëren om de milieu- en klimaatprestaties van bouwproducten te beoordelen en te communiceren, inclusief informatie met betrekking tot secundaire materialen. De herziening heeft ook als doel een goed functionerende interne markt voor bouwproducten te ondersteunen. De Kaderrichtlijn Afvalstoffen⁵ (2008/98/EG, gewijzigd bij

artikel 6. De richtlijn vereist ook dat de Commissie de noodzaak beoordeelt om Uniebrede criteria te ontwikkelen.

Einde-afvalcriteria

Einde-afvalcriteria zijn alle vereisten die moeten worden vervuld door een materiaal dat afkomstig is van afval. Deze vereisten borgen dat de kwaliteit van het materiaal zodanig is dat het materiaal niet wordt weggegooid en het gebruik ervan geen nadelige gevolgen heeft voor de gezondheid van de mens en het milieu. Het concept van einde-afvalcriteria impliceert dat het afvalmateriaal een verwerkingsstadium heeft bereikt waarin het intrinsieke waarde heeft, zodat het waarschijnlijk niet wordt weggegooid en verwerkt is tot een punt waarop het gebruik ervan geen risico vormt voor het milieu. Belanghebbenden in de bouw- en sloopketen geven vaak aan dat einde-afvalcriteria een voorwaarde zijn voor de ontwikkeling van een markt voor secundaire bouwmaterialen. De ontwikkeling van EU-brede einde-afvalcriteria zou in principe een EU-brede markt voor secundaire materialen en gerecyclede bouwproducten ondersteunen.

In 2009 ontwierp het Joint Research Centre van de Europese Commissie een methodologie voor de ontwikkeling van specifieke einde-afvalcriteria voor individuele afvalstromen. Vervolgens heeft de EU dergelijke criteria aangenomen voor de afvalstromen:

- ijzer-, staal- en aluminiumschroot,
- glasscherven en
- koperschroot.

Nieuwe kandidaatstromen voor EU-brede einde-afvalcriteria

In lijn met het Actieplan Circulaire Economie is in een recente studie van de Commissie een lijst opgesteld van prioritaire afval- of bijproductstromen (scoping) en de meest geschikte kandidaatstromen geïdentificeerd waarvoor verdere EU-brede einde-afval- of bijproductcriteria kunnen worden ontwikkeld. Met behulp van 12 rangschikkingscriteria en een verkeerslichtscoresysteem beveelt de studie aan om criteria te ontwikkelen voor respectievelijk plastics, textiel, rubber en de minerale fracties van bouw- en sloopafval. Op basis hiervan concludeerde

Het realiseren van een circulaire economie vereist volledige mobilisatie van de industrie. De bijgewerkte Industriestrategie³ van de EU ondersteunt de dubbele overgang naar een groene en digitale economie. Ze identificeert de bouwsector als een van

Richtlijn (EU) 2018/851) vereist dat lidstaten passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat afval dat een recycling- of andere handeling van nuttige toepassing heeft ondergaan, wordt beschouwd als einde-afval, conform de voorwaarden in

de studie⁶ dat de categorie plastic afval met zijn 5 topkandidaatstromen moet worden voorgesteld voor verdere ontwikkeling van EU-brede einde-afval- of bijproductcriteria.

Project einde-afvalcriteria voor bouwmaterialen

Omdat de bouwsector de grootste (in tonnen) bron van afval is, is de Commissie (DG Grow) een soortgelijk proces gestart voor bouw- en sloopafval: de eerste stap naar uiteindelijke ontwikkeling van EU-brede einde-afvalcriteria voor bouw- en sloopafval. Het doel van de studie is om de Commissie te ondersteunen bij het verzamelen van gegevens en informatie over bouw- en sloopafval. Deze gegevens moeten voldoende robuust en relevant zijn om als basis te dienen voor de ontwikkeling van EU brede einde-afvalcriteria. Dit vereist een zeer sterke samenwerking met relevante onderdelen van de bouwketen en het ecosysteem, de Commissie en de lidstaten. Met behulp van de verzamelde gegevens zal de studie ook eventuele gunstige en ongunstige effecten analyseren die samenhangen met secundaire materialen die voortkomen uit de bestudeerde bouw- en sloopafvalstromen. Tot slot moet de studie leiden tot een gerangschikte lijst van aanbevolen afvalstromen voor de toekomstige ontwikkeling van EU-brede einde-afvalcriteria. Het project wordt in opdracht van de Europese Commissie uitgevoerd door adviesbureaus TAUW en Milieu Ltd.

Tien bouw- en sloopafvalstromen als uitgangspunt

Bij aanvang van het project is gekeken welke (gescheiden) materiaalstromen uit bouw- en sloopafval in aanmerking komen voor einde-afvalcriteria. Dit zijn stromen waarvoor al een recyclingtechnologie bestaat, waar opschaling naar verwachting nog mogelijk is en die een groot volume aan materiaal omvatten binnen de EU. Het gaat hierbij om de volgende afvalstromen:

1. Beton-/metselpuin > recyclinggranulaten
2. Beton > beton
3. Asphalt > asphalt
4. Baksteen > chamotte/baksteen
5. Hout > spaanplaat
6. Gips > gips
7. Kunststof isolatieschuim > kunststof isolatieschuim
8. Mineralewolisolatie > mineralewolisolatie
9. Bouwproducten die worden hergebruikt als bouwproducten (ramen en deuren)
10. Harde kunststoffen (pvc voor buizen en raamkozijnen)

De informatie van deze materiaalstromen wordt gebruikt voor de ranking en in de toekomst mogelijk voor een proces om tot einde-afvalcriteria te komen.

Prioriteringsmethodologie

We gebruiken een vergelijkbare methode als JRC in haar eerdere scopingstudie heeft toegepast. Voor ieder van de materiaalstromen wordt informatie verzameld over 16 aspecten (12 uit de JRC-studie; 4 extra). De aspecten variëren van jaarlijks volume, toegevoegde waarde en milieu-impact tot het aantal recyclingtechnologieën en het volume van materiaal dat over landsgrenzen wordt vervoerd. Elk aspect krijgt een score van 1, 2 of 3. Sommige zijn belangrijker dan andere, daarom tellen sommige aspecten 1x, andere 2x en de belangrijkste 3x mee. De scores per aspect worden vermenigvuldigd met de wegingsfactor van de vraag; daarna worden deze waarden voor alle aspecten opgeteld. Hoe hoger deze som, hoe hoger de materiaalstroom op de prioriteitenlijst komt.

Bijdragen?

Informatie over de verschillende materiaalstromen wordt verzameld via een enquête (tot 31 augustus 2023), via literatuuronderzoek en via interviews. Heeft u informatie (liefst op EU-niveau) over een van de materiaalstromen, neem dan contact op via e-mail: end-of-waste@tauw.com.

Meer informatie is te vinden via de projectwebsite: <https://eu-cdw-eow-prioritylist-tauw-group.hub.arcgis.com/> of scan de QR-code.

¹ *The European Green Deal* (europa.eu)

² *Circular economy action plan* (europa.eu)

³ *Een Europese industriestrategie* (europa.eu)

⁴ *VERORDENING (EU) 2019/ 1020 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD - van 20 juni 2019 - betreffende markttoezicht en conformiteit van producten en tot wijziging van Richtlijn 2004/ 42/ EG en de Verordeningen (EG) nr. 765/ 2008 en (EU) nr. 305/ 2011* (europa.eu)

⁵ *EUR-Lex - 32008L0098 - EN - EUR-Lex* (europa.eu)

⁶ *JRC Publications Repository - Scoping possible further EU-wide end-of-waste and by-product criteria* (europa.eu)

Veel minder blikjes op straat door statiegeld

Afname blikjes 55 procent

De invoering van statiegeld op blikjes per 1 april 2023 heeft direct grote invloed op de hoeveelheid blikjes in het zwerfafval. Dit blijkt uit het gepubliceerde rapport van Zwerfinator Dirk Groot over zijn onderzoek naar drankverpakkingen in het zwerfafval. In het tweede kwartaal van 2023 vond hij 55 procent minder blikjes dan in het tweede kwartaal van voorgaande jaren en het aantal blikjes neemt verder af, in juni vond hij 64 procent minder blikjes dan in maart.

Intensief zwerfafvalonderzoek

Groot doet al jaren intensief onderzoek naar alle soorten zwerfafval en zijn cijfers over drankverpakkingen worden sinds 2019 meegenomen in de halfjaarrapportages van Rijkswaterstaat. Sinds januari 2017 raapte en registreerde hij 121.153 drankverpakkingen over een afstand van 3628,3 kilometer in 68 verschillende steden en dorpen. Met de data die hij verzamelt adviseert hij overheden en bedrijven. Met succes gebruikt hij zijn data, om meer bewustwording te creëren en voert hiermee campagnes om veranderingen te initiëren en te versnellen.

Oude en beschadigde blikjes

De meeste blikjes die Groot sinds 1 april 2023 vond waren nog oude blikjes zonder statiegeld. Van de blikjes met statiegeld was de helft plat of zwaar gedeukt. "Er zijn nog

steeds veel mensen die gewoon hun blikjes op straat gooien, ondanks het statiegeld", zo zegt Groot, "maar ze worden weer opgeraapt door andere mensen voor het geld. Dat is een essentieel onderdeel van het succes van een statiegeldsysteem. Platte en zwaar gedeukte blikjes blijven gewoon liggen, die hebben geen opraapwaarde, want de statiegeldmachines accepteren ze niet. Je kunt je afvragen of dit juridisch gezien wel juist is en ook wat het bedrijfsleven met het geld doet dat ze op deze manier wel incasseren maar niet uitkeren."

Afname plastic flesjes stagneert

Het aantal plastic flesjes op straat is volgens de Zwerfinator sinds de invoering van statiegeld met 70 procent afgenomen, maar het afgelopen jaar is de afname gestagneerd. Het aantal plastic flesjes waar verplicht statiegeld op zit (voor water, frisdrank en limonade) nam met 80 procent af, de hoeveelheid overige plastic flesjes met slechts 19 procent. Toch ziet Groot een lichtpuntje: "De hoeveelheid sapplesjes die ik vond halveerde". Naar de oorzaak hoeven we volgens Dirk niet lang te zoeken: sinds vorig jaar mag er op vrijwillige basis statiegeld worden geheven op sapplesjes, wat een aantal bedrijven ook is gaan doen.

Niet geaccepteerde statiegeldflesjes

De Zwerfinator vond ook veel beschadigde en platte statiegeldflesjes die niet worden inge-

nomen door supermarkten. "Het vreemde is dat die flesjes bij veel supermarkten tot 1 april gewoon handmatig werden ingenomen, maar dankzij de marsorders van Statiegeld Nederland zijn ze hier bijna allemaal mee gestopt. Die platte en beschadigde flesjes blijven dus ook gewoon liggen. Daarnaast vind ik ook veel flesjes zonder etiket, die laten snel los waardoor de streepjescode niet kan worden gescand door de innamemachine, dus die hebben dan ook geen opraapwaarde meer. Op dat etiket staat ook het statiegeldlogo trouwens. Dat moet volgens de wet "onuitwisselbaar" op de fles worden aangebracht. Aan die eis wordt bij de flesjes met loslatende etiketten simpelweg niet voldaan."

Overige drankverpakkingen

De totale hoeveelheid overige drankverpakkingen veranderde nauwelijks. Van een vlucht naar andere drankverpakkingen om statiegeld te ontlopen kan daarom vooralsnog niet worden gesproken. De enige verandering die Groot ziet is een toename van het aantal middelgrote drankkartons van 0,3 tot 0,5 liter. Een aantal bedrijven stapte van plastic flesjes en over op deze drankkartons, waarbij Riedel (van merken als Goudappeltje, Taxi en Dubbelfriss) de duidelijke koploper is. "Hoe dit zich verder ontwikkelt moeten we nog zien, we hebben al een aantal van dit soort pakken uit de schappen weten te krijgen door bedrijven er op te wijzen dat deze pakken allesbehalve duurzaam zijn, maar die strijd duurt nog voort. Wat mij betreft moet er ook gewoon statiegeld komen op de drankkartons, en liever nog op alle soorten drankverpakkingen. Of, zoals ik graag zeg: op alles met een deksel of een dop".

Bron: Zwerfinator.nl

Scan de QR code voor het rapport:

Minder blikjes op straat door statiegeld.

AgriPER MSS48-25

- ⚡ ± 250 kwh per dag
- ☰ 48 x 440 Wp panelen
- 🔋 50 kW accu

Het geheim van voorop lopen, is vroeg beginnen

Bij Ophof Recycling Equipment vindt u de meest innovatieve recyclingmachines, aangedreven door groene stroom, zodat u altijd voorop blijft lopen. Wij blijven ons continu inzetten voor een betere, efficiëntere en milieuvriendelijke recyclingbranche. De

vraag naar circulaire producten voor het maken van wegen, het bouwen van huizen of het vernieuwen van grond blijft toenemen. Ophof Recycling Equipment wil haar steentje bijdragen aan deze nieuwe wereld. Dit doen we door altijd de meest innovatieve machines

te leveren met de laagste CO2 uitstoot en volledig emissievrij. Samen met AgriPER, een bedrijf in mobiele zonne-energie, werken wij momenteel aan vernieuwende zero-emissieoplossingen.

2e Kans bouwmaterialen, a way of life

Een duurzamere wereld is een circulaire wereld. En ondanks dat we weten dat aan de voorkant van de keten grote stappen gezet moeten worden door particulieren en bedrijven, kijkt men ook naar de afval- en recyclingbranche. Een branche in ontwikkeling en die naast de koplopers ook pioniers kent.

2e Kans bouwmaterialen Depot, onderdeel van KoreNet recycling dat onlangs lid is geworden van BRBS Recycling, is er één van. BEwerken sprak met Ron van Muijlwijk, hoofd operatie en bedrijfsleider.

Wat is het proces dat voorafgaat aan de verkoop van tweedehands materialen?

We kijken naar vrijgekomen bouwmaterialen met een bepaalde bril op. Want als je alles 1 op 1 in wil zetten, heb je een veel beperkter aanbod. Daarbij stellen we ons zelf de vraag: waar is vraag naar en wat zouden we eventueel anders in kunnen zetten? Vooral bij het laatste moet je creatief zijn en maakt dit werk extra leuk. Zodra we iets op het oog hebben, dat kunnen overschotpartijen zijn van slopers of aannemers, kopen we dat op, selecteren we op vuil, maken we het schoon en hangen we er een waarde aan voor de afnemer en zetten we het op onze website of op marktplaats voor verkoop.

Wellicht een schot voor open doel, maar is er interesse naar 2^e hands bouwmaterialen?

Jazeker, vooral in de particuliere sector. Daarbij moet je dan wel rekening houden met het feit dat men graag op vrijdagmiddag of zaterdag de materialen ophaalt en er niet direct grote aantallen worden afgenomen. Maar er is een vibe gaande waar men steeds meer kijkt naar het inzetten van dit soort materialen in de reguliere bouw. Alleen is de continuïteit van het aanbod een uitdaging

Waar ligt dat volgens jou aan?

Nieuwe materialen zijn vaak nog goedkoper dan gebruikte materialen. Als we echt de verkoop van tweedehands materialen

in Nederland willen stimuleren en daarbij ook de circulaire economie, zullen we in de wet- en regelgeving iets aan moeten passen waardoor de prijs voor nieuwe materialen en grondstoffen hoger zal liggen als de her te gebruiken materialen en grondstoffen.

Het stimuleren van hergebruik is verduurzaming, maar wat betekent duurzaamheid in zijn geheel voor jullie?

In een tijd waar de wereld vooral door geld en aandeelhouderswaarde wordt geregeerd, is het ook nodig om je hart te volgen en sommige projecten gewoon te doen. Ook als iets op papier niet direct geld oplevert.

Iemand die zijn eigenwaarde terug krijgt, hang daar maar eens waarde aan.

KoreNet geeft met het 2e Kans Bouwmaterialen Depot, de kans om te investeren in dingen die wij als familiebedrijf belangrijk vinden. Een belangrijk onderdeel van duurzaamheid is voor ons het sociale karakter.

Hoe uit zich dat bij jullie?

De verkoop van tweedehands materialen is voor ons een manier om te investeren in mensen, hun talent en ontwikkeling. Dit is waar mijn passie voor dit project ook vandaan komt. Hoewel we ons richten op hergebruik van materialen willen we ook

mensen een tweede kans bieden vandaar "2e Kans" bouwmaterialen. We creëren werkplekken voor mensen die wat extra steun verdienen. Voor ons is iedereen gelijk. Als familiebedrijf vinden we dat we een belangrijke taak hebben op sociaal vlak.

Wij gebruiken de 2e Kans winkel als een veilige werkplek waar mensen zichzelf mogen zijn en hun talenten kunnen ontwikkelen. Ontdekken dat ze waardevol zijn. Als dat inhoudt dat ze later ergens anders gaan werken wat beter bij ze past prima. (Dat is ontwikkeling).

We kijken ook anders naar materialen, waar vele afval zien, zien wij kansen en nieuwe producten. Duurzaamheid betekent voor ons investeren in mensen en milieu.

Is het a way of life?

De familie Korevaar zet zich al 30 jaar in voor hergebruik van tweede kans bouwmaterialen, en door persoonlijke ervaring met mensen die weleens een steuntje in de rug kunnen gebruiken, is dit project geboren. We doen het met elkaar en zijn ervan overtuigd dat dit gaat lukken.

Omgevingswet ondermijnt circulariteit bouwgrondstoffen

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zal er ook een aangepaste Regeling bodemkwaliteit van kracht zijn. Hierin zijn enkele nieuwe regels opgenomen, die voor bouwstofproducenten een flinke extra belasting kunnen geven. In dit artikel lichten we er enkele toe.

Het huidige Besluit bodemkwaliteit wordt bij invoering van de Omgevingswet ontmanteld. De Regeling bodemkwaliteit komt onder de Omgevingswet te hangen. Het onderdeel Kwalibo van het Besluit bodemkwaliteit valt niet onder de Omgevingswet, maar onder de Wet milieubeheer. Hetzelfde geldt voor de normdocumenten in bijlage C van de Regeling bodemkwaliteit 2021. Verder zijn de toepassingsdelen (bevoegd gezag, meldplichten, etc.) van de Regeling bodemkwaliteit ondergebracht in het Besluit Activiteiten Leefomgeving en zijn de eisen voor de producent en materialen opgenomen in de aparte Regeling bodemkwaliteit.

Inhoudelijk blijft er veel hetzelfde, maar het was onvermijdelijk dat er wijzigingen

moesten worden doorgevoerd. Hoewel de intentie van deze wijzigingen vaak begrijpelijk is, blijkt de invulling niet altijd goed uit te pakken. In dit artikel schetsen we enkele van deze wijzigingen.

Niet genormeerde stoffen

Een belangrijke verandering is dat de producent van een bouwstof moet gaan verklaren dat zijn product geen "andere stof dan in bijlage A wordt vermeld" bevat. Deze niet genormeerde stoffen kennen geen beperking, hoewel het zou gaan om stoffen die "waarschijnlijk aanwezig kunnen zijn". Voor een recyclinggrondstof, die voortkomt uit materialen (vaak afval) met een rijk verleden en samenstellingen, varianten is het een opgave om het benodigde bewijs hiervoor te leveren. De wetgever geeft gemakshalve aan dat de certificatieregelingen dit op moeten lossen. Het ontbreekt daarbij echter aan geaccepteerde methoden hoe dit te bepalen. Risicogrenswaarden zijn er niet en nul kan niet. Voor meetmethoden geldt dat de best beschikbare technieken moeten worden gebruikt, maar als er al een methode is, bieden laboratoria deze soms niet aan vanwege onvoldoende markt. Belangrijkste is nog dat er uiteindelijk een brede (maatschappelijke) acceptatie moet bestaan van wat er op de kwaliteitsverklaring komt te staan. Wanneer een producent concludeert dat het goed is, hoeft dat

nog niet te betekenen dat de afnemer of het bevoegd gezag dat ook vindt. De wet schrijft voor dat de slager zijn eigen vlees moet keuren, maar dat wekt niet het benodigde vertrouwen. En wanneer de wetgever geen wanneer er vertrouwen mag zijn, zal dit een grote rechtsonzekerheid geven voor bouwstoffenleveranciers en meer nog een rem op de circulariteit.

Bovendien: certificatie van deze regels is niet mogelijk, want waartegen moet de certificatie-instelling haar beoordeling uitvoeren?

Decentralisatie

Daarbij komt dat bevoegdheden meer worden verschoven naar lokaal gezag. De gemeente mag aanvullende eisen stellen. Het wordt dan wel heel gemakkelijk om, ingegeven door een onderbuikgevoel, bouwstoffen te weren. Dit is iets wat nu reeds gebeurt. Willekeur ligt voor de hand, want met welke kennis en onderbouwing stelt het lokale bevoegde gezag een dergelijke eis? Een interregionaal opererende producent (welke is dat niet?) kan niet omgaan met een brede variatie van lokale eisen. Dat heeft het verleden van het Bouwstoffenbesluit, waar we werkten met verschillende eisen afhankelijk van laagdikte, wel bewezen.

Producttypering

De definitie van producttype is “producten die dezelfde kenmerken en eigenschappen gemeenschappelijk hebben, waarmee zij zich onderscheiden van vergelijkbare producten, zoals benaming, productiewijze, herkomst, grondstoffen, samenstelling en toepassingsgebied”. Deze zaken moeten nauwkeurig op het certificaat worden omschreven. Het producttype mag niet afwijken van het toelatingsonderzoek. Deze regel kan, afhankelijk van interpretatie, grote gevolgen hebben voor productgroepenregelingen in de diverse beoordelingsrichtlijnen. De productgroepenregelingen betekenen een flinke kostenbesparing, die er tevens toe leidt dat men eerder genegen is producten onder certificaat te brengen en dus onder het controleregime van een beoordelingsrichtlijn. Afbreuk zou het omgekeerde kunnen betekenen: nodeloze kosten en minder controle op de producten. En dan is er nog de Europese regelgeving, de Bouwproductenverordening, die in veel gevallen belemmert dat methoden om producttype aan te tonen worden gebruikt in nationale regelgeving.

Milieuverklaring

Naast de kwaliteitsverklaring zal de producent onder de Omgevingswet per partij een Milieuverklaring moeten gaan afgeven. Dit is de eigenlijke verklaring waarmee de producent verklaart dat de partij voldoet aan de eisen. Tot heden vervult de afleverbon deze functie, maar ondanks dat deze verplicht blijft, is deze extra administratieve last toegevoegd. De administratie rond een levering wordt enorm: CE-markering met prestatieverklaring en veiligheidsinformatie (en in de toekomst mogelijk nog een conformiteitsverklaring), NL-Bsb certificaat, milieuverklaring, leverbon, KOMO-certificaat. Dit met deels overlappende informatie. Leverbonnen moeten volgens de Omgevingswet door de producent van een handtekening worden voorzien.

Factor 1,4

Het is algemeen bekend dat er statistisch gezien bij monsterneming en keuring een foutmarge is. Om als producent te kunnen beweren dat een product voor 100% voldoet aan de eisen moet daarom een grote veiligheidsmarge worden ingebouwd. De k-waardesystematiek (statistische evaluatiemethode voor goed- of afkeuring van het product), laat enige ruimte voor producten die (net) niet voldoen aan de eisen. Statistisch betekent dit dat een product zowel beter als slechter kan zijn dan de metingen uitwijzen.

Daarom is er in het Besluit bodemkwaliteit en voorganger Bouwstoffenbesluit een marge ingebouwd die onterechte afkeuring voorkomt. Dit is de factor 1,4. Deze factor is in de Regeling bodemkwaliteit plotseling verdwenen. Het is van belang te weten dat een goede rechtspraak voorkomt dat dit probleem eenzijdig bij de producent wordt gelegd. Echter, nu het geen onderdeel meer is van de regelgeving, moet dit wel actief worden ingebracht mocht het tot een rechtszaak komen.

Toelating en erkenning

Een certificatie-instelling moet onder de Omgevingswet een uitgebreide rapportage schrijven over de toelating bij certificering van een product. Doel hiervan is het verkrijgen van de vereiste erkenning voor dit certificaat. In het verleden was deze procedure veel eenvoudiger waarbij de certificatie-instelling een groter deel van deze verantwoordelijkheid mocht nemen. Ook dit is weer een lastenverzwaring. En een motie van wantrouwen aan de Certificatie-instellingen. Problematisch ook, want hoewel bestaande certificaathouders hun rechten (erkenningen) behouden, zal er bij iedere nieuwe aanvulling op het certificaat (bijvoorbeeld toevoeging van een producttype, zie boven) een uitgebreide administratie moeten worden opgesteld en meegestuurd. Een lastenverzwaring die ongetwijfeld aan de producent zal worden doorberekend.

En nu verder

Al met al bestaat de indruk dat men met de nieuwe Regeling bodemkwaliteit juridische wegen heeft gezocht om enkele incidenten te voorkomen die in het recente verleden zijn opgetreden. Dit pakt nadelig uit voor de uitvoerende praktijk en geeft een groot ondernemersrisico. Gelukkig beseft het ministerie ook dat het niet zo moet zijn dat de bouwstoffenwereld met de invoering van de Omgevingswet tot stilstand komt en zich eenzijdig gaat richten op primair. De kans dat dit door aanpassing van wetteksten wordt opgelost is erg klein. Er kan nog wel veel worden verbeterd door het ontwikkelen van instrumentarium en duidelijkheid. En voorlichting om het lokale gezag in deze oplossingen mee te krijgen. In de komende maanden is er dus nog veel werk te verzetten want de rechtszekerheid van ondernemingen staat op het spel en misschien belangrijker nog: de circulariteit van de bouwgrondstoffenvoorziening in Nederland. Alleen met oplossingen die ook politiek en maatschappelijk draagvlak hebben is dit te herstellen. En die te vinden is niet eenvoudig.

Artikel door: Peter Broere, BRBS Recycling

Vakbeurs Recycling belicht prangende thema's: Kunststof Recycling, Circulaire Bouw Economie en Afvalmanagement

Gorinchem – Op 21, 22 en 23 november 2023 komt de afval- en recyclingbranche weer samen tijdens het jaarlijkse Vakbeurs Recycling in Evenementenhal Gorinchem. Komende edities legt organisator Easyfairs Nederland de focus op samenwerken om een duurzame toekomst te genereren. Het kennistheater wordt samen met gerenommeerde partners vormgegeven rondom actuele circulaire thema's.

Op 21 november ligt de focus op Kunststof Recycling. Om mogelijke oplossingen te bespreken om duurzamer te worden en de impact van plastic afval op het milieu te verminderen. Partners zoals NRK, de Transitmakelaar, Polestar Capital, Plastics Europe, TNO en Renewi spreken over de commerciële inzet van recycelaat, financiering, de plastic transitie en geavanceerde recyclingmethoden.

Op 22 november draait alles om de Circulaire Bouw Economie, waarbij de bouwsector wordt aangemoedigd om over te schakelen naar een circulaire praktijk om natuurlijke hulpbronnen te behouden. Stichting Open, Milab bv, Renewi, BOOT ingenieursbureau, Stichting Veilig & Milieukundig Slopen en Van de Beeten delen praktische richtlijnen.

Op 23 november staat Afvalmanagement centraal, met als doel om tegen 2050 een

100% circulaire economie te bereiken. Partners zoals Seenons, Stichting Open, ROVA, Expertgroep Waste (Water Alliance) en Renewi zetten zich in om samenwerking te stimuleren en de sector te inspireren.

De Vakbeurs Recycling verwacht ruim 4.500 afvalprofessionals en biedt een platform voor 140 exposanten om innovaties en diensten op het gebied van recyclingtechniek en afvalmanagement te presenteren. Voor meer informatie en gratis toegang met code MP1360, bezoek www.recyclingvakbeurs.nl.

Recycling en afvalverwerking

De Pols Groep levert kwalitatief hoogwaardige machines en oplossingen voor recycling en afvalverwerking. De machines en oplossingen zijn toegespitst op de specifieke eisen voor bijna iedere situatie, dat resulteert in een betrouwbare en effectieve afhandeling van uw proces. Om uw installatie in top conditie te houden en de voortgang te garanderen bieden wij u een uitgebreid service en onderhoudspakket.

Alle machines zijn zowel mobiel als stationair leverbaar. Bel voor meer informatie en deskundig advies.

T 0031 (0)181 - 45 88 45 E-mail info@pols.nl www.pols.nl

ECOLINE ROTEEBARE VERGRUIZERS VOOR HET MIDDENSEGMENT

- COMPETITIEF GEPRIJSD
- VOL MET DEMAREC DNA
- VOORZIEN VAN WISSELBARE SLIJTDLEN
- DE BEKENDE DEMAREC KWALITEIT

Vraag nu een demo aan!

IN THE END... IT'S ONLY ABOUT THE RIGHT TOOL

Demolition and Recycling Equipment BV De Hork 32 - 5431 NS Cuijk - Tel. +31 (0)485 442300 - info@demarec.com

demarec.com

Het geheim van voorop lopen is vroeg beginnen, daarom vindt u bij Ophof Recycling Equipment de meest innovatieve recycling machines, aangedreven door groene stroom, zodat u altijd voorop blijft lopen.

Bij Ophof Recycling Equipment blijven we ons continu inzetten voor een betere, efficiëntere en milieuvriendelijke recycling-branch. De vraag naar circulaire producten blijft toenemen voor het maken van wegen, bouwen van huizen of het vernieuwen van grond. Wij willen ons steentje bijdragen aan deze nieuwe wereld door altijd de

Het geheim van voorop lopen is vroeg beginnen

meest innovatieve machines te leveren met de laagste CO₂-uitstoot en deze nu ook laten draaien door zero emissie.

Momenteel zijn wij samen met AgriPER aan het werken aan zero emissie oplossingen en zijn reeds in een vergevorderd stadium hierin.

Wilt u meer weten over ons aanbod of wat wij voor u kunnen betekenen? Bezoek dan onze website www.ophofrecycling.com. Of neem vrijblijvend contact met ons op:

Ophof Recycling Equipment
Coevorderweg 20a
7783 BE Gramsbergen, Overijssel
(0031) 052-4215095
info@ophofrecycling.com
www.ophofrecycling.com/

Een juiste stikstofberekening is veel waard

Miguel Blokland – M-Tech

Om projecten te realiseren is juridische kennis van het stikstofdossier, in combinatie met ecologische kennis onmisbaar. M-tech combineert deze kennis in een team zodat de gekozen uitgangspunten voor Aeriusberekeningen altijd voldoen aan de laatste stand van zaken (wet en jurisprudentie) in het omvangrijke stikstofdossier. Bij projecten wordt er vaak voor gekozen te starten met een worst-case berekening. Wanneer hiermee in Aerius geen toename van stikstofdepositie wordt berekend, is voor het project geen vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig. Bij vergunningaanvragen op grond van de Wabo wordt dan wel een rapport met de Aeriusberekening overlegd. In gevallen dat wel een toename van stikstofdepositie wordt berekend volgt overleg in de zoektocht naar mogelijkheden in de vorm van optimalisatie, salderen en/of ecologische beoordeling.

In het kader van optimalisatie wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn om bijvoorbeeld elektrisch materieel in te zetten of in de gebruiksfase de uitstoot te verminderen door bijvoorbeeld elektrificatie. Zo is voor een waterleidingbedrijf met een Aeriusbere-

kening aangetoond dat het vergroten van een waterleiding in een Natura 2000 gebied zonder significante effecten mogelijk is. Door gebruik te maken van elektrische graafmachines, die dagelijks worden aan- en afgevoerd kunnen de werkzaamheden zonder vergunning op grond van de Wnb worden uitgevoerd.

Lukt dit niet, dan is op projectniveau intern salderen vaak een goede mogelijkheid. Benut de stikstofdepositie van de aanwezige activiteiten (zoals wonen, bedrijf of agrarisch). Ook als hiervoor nooit een vergunning op grond van de Wnb is verleend. Hiervoor is van belang dat de legaal aanwezige activiteiten op de relevante referentiedatum inzichtelijk worden gemaakt. Op basis hiervan kan een referentieberekening worden gemaakt. Van belang hierbij is dat de juiste input wordt gebruikt. In diverse uitspraken heeft de Raad van State bepaald wat wel en niet gebruikt mag worden als referentiesituatie. Dit is situatieafhankelijk, het is dus van belang de gebruikshistorie goed in kaart te brengen.

Op basis van de referentiesituatie kan een verschilberekening gemaakt worden gericht op de realisatie van het nieuwe project. Bij de bouw van gasloze woningen is de kans groot dat met interne saldering negatieve gevolgen voor Natura 2000 gebieden kunnen worden voorkomen. Als het gaat om bedrijfsmatige activiteiten is dit sterk afhankelijk van de aard van de activiteiten. Het is hierbij van belang zowel de feitelijke als de vergunde situatie in het verleden goed in beeld te brengen. Dossievorming in samenspraak met de opdrachtgever is hierbij essentieel. M-tech heeft voor diverse bedrijven die vanuit het verleden nooit een Wnb vergunning hebben gekregen de referentiesituatie bepaald zodat een wijzigings- of revisievergunning verkregen kon worden.

Naast intern salderen is het vaak mogelijk om de onderhoudscomponent uit te zonderen van de projectbijdrage. Dit komt voor bij de reconstructie van wegen, riolering of vervangen en verzwaren van kabels en leidingen.

Een laatste mogelijkheid is de ecologische voortoets. In deze toets wordt beoordeeld of op voorhand significant negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Instandhoudingsdoelstellingen zijn de doelen die in elk Natura 2000-gebied moeten worden bereikt. Het is dus mogelijk dat een project wel leidt tot extra stikstof op een bepaald gebied, maar dat de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar komen. In dat geval is er geen sprake van een stikstoftoename met significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied.

Omdat er jurisprudentie is die ervan uitgaat dat voor projecten waarbij sprake is van extra stikstofdepositie, ook als dit heel minimaal is, een passende beoordeling vereist is, is van belang de voortoets zeer zorgvuldig op te stellen. Omdat bij een voortoets, waarin wordt aangetoond dat er geen significante gevolgen zijn, geen vergunning in het kader van de Wnb wordt aangevraagd, is de kans groot dat het bevoegd gezag (provincie) op voorhand de voortoets niet beoordeelt. Pas bij eventuele bezwaren zal in dat geval bepaald worden of terecht gebruik is gemaakt van een voortoets en of deze ook inhoudelijk juist is. Om risico's te vermijden is een vrijwillige toets door het bevoegd gezag aan te raden.

Belangrijk aandachtspunt voor de voortoets is het uitgangspunt dat de ecologische beoordeling uitsluitend gebaseerd mag zijn op objectieve gegevens die beschikbaar zijn. Ook mogen er geen mitigerende maatregelen betrokken worden in de beoordeling.

Revolutionaire afvalverwerking / sorteertechnologie bij Pols

Pols, Benelux distributeur voor Neorec, introduceert de Neorec TriFrac 70/40. Deze geavanceerde sterrenzeefmachine verwerkt organisch afval efficiënt door compost, biomassa en andere materialen in drie fracties te scheiden. Het combineert ongeëvenaarde capaciteit met optimale mobiliteit en is snel operationeel. De Neorec heeft een grote bunker van 12m3 met een getande transportband. De TriFrac 70/40 onderscheidt zich met zijn XL-gegalvaniseerde afvoerbanden, die een capaciteit van 60m3 onder de band toelaten. Het fijne zeefdek is dubbel gereinigd, zowel axiaal als radiaal. De hybride versie kan zowel via een diesel-generator als direct op het elektriciteitsnet werken.

Als officieel dealer van Senro biedt Pols ook op maat gemaakte Senro sorteerlijnen aan, die tot wel 95% van diverse afvalsoorten kunnen scheiden en recycleren. Elke sorteerlijn wordt op maat gemaakt

met zowel basiselementen als geavanceerde componenten, zoals optische scheiders en magneetbanden. Hierbij wordt rekening gehouden met toekomstige uitbreiding.

Pols introduceert daarnaast ook de Dynamic Screening 10G zeefmachine met baanbrekende 10Gtechnologie. Deze machine biedt driemaal de prestaties van traditionele zeefmachines en is extreem in het uitzeven van de fijne fractie uit diverse stromen zoals beton.

Voor meer informatie of een demonstratie van een van deze machines, neem contact op met Pols.

Putman Recycling b.v.
Ijsseldijk 3-7
6931 AA Westervoort

Pols
Stationsweg 36
3214 VK Zuidland

Samen op weg naar afvalvrije organisaties

21, 22 & 23 NOVEMBER 2023
EVENEMENTENHAL GORINCHEM

**BESTEL NU
UW GRATIS
TICKET**
MET CODE
MP1205

by EASYFAIRS

www.vakbeursrecycling.nl

[@RecyclingVakbeurs](#) [@Recycling_EH](#) [recycling-vakbeurs](#)

Oud is het Nieuwe Nieuw!

Met het thema: *Oud is het Nieuwe Nieuw!*, zal de 11e editie van het *Recyclingsymposium aandacht besteden aan optimaal hergebruik in de circulaire bouwconomie.*

Traditiegetrouw is het Recyclingsymposium gelinkt aan de Vakbeurs Recycling, die jaarlijks georganiseerd wordt in Evenementenhal Gorinchem. Door de link met de Vakbeurs Recyclingsymposium, hebben de bezoekers aan het Recyclingsymposium dan direct en gratis toegang tot de beursvloer. Twee vliegen in één klap. Dit jaar vindt het symposium plaats op dinsdag 21 november 2023 van 9.00 uur tot 13.00 uur.

Seijbel Photography

Het Recyclingsymposium wordt dit jaar georganiseerd door BRBS Recycling, Water Alliance en VERAS. Dagvoorzitter Harry Dijkema zal het Recyclingsymposium leiden en de interactie tussen het publiek en de sprekers opzoeken.

Daarbij zullen onder andere sprekers als

Ferdi Licher, directeur Bouwen en Energie bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties, Prof.dr.ir. J.W.F. Wamelink, Hoogleraar Construction Management and Entrepreneurship bij de Afdeling Management in the Built Environment bij TU Delft het podium betreden om hun kennis te delen met het publiek.

Vast staat dat u deskundig en gevarieerd wordt geïnformeerd over actuele zaken die voor de afval-, sloop-, en recyclingbranche alsmede voor de toeleverende industrie relevant zijn. Het Recyclingsymposium is dan ook een uitstekende ontmoetingsplaats voor uw circulaire ambities en ideeën.

Wil je meer informatie of je aanmelden voor het Recyclingsymposium? Meld je dan aan via www.recyclingsymposium.nl

Financieel het optimale uit afval halen

Wanneer je als bedrijf onvoldoende real-time gegevens over de samenstelling van je afval hebt, dan ontbreekt een nauwkeurig overzicht van jouw afvalsamenstelling in verschillende stappen in het sorteerproces.

Met de Bollegraaf Analyzer is dit verleden tijd. De Bollegraaf Analyzer verzamelt real time uitgebreide en relevante data van verschillende belangrijke punten in het sorteerproces. Door gebruik te maken van deze gegevens samen met kunstmatige intelligentie, worden de volgende toepassingen behaald:

1. voorspelling van de doorstroming;
2. monitoring van het proces;
3. actuator feedback;
4. door vision unit gestuurd scheiden en
5. labeling van de kwaliteit van de output.

De integratie van de Bollegraaf Analyzer op verschillende belangrijke punten in een sorteerlijn heeft veel voordelen:

- Het ontsluiten van gegevens over de afvalsamenstelling verbetert de transparantie binnen de waardeketen en zorgt er zo voor dat de operator de prestaties van de recyclingprocessen verderop in de lijn kan maximaliseren;

- Het is de eerste stap naar zo zuiver mogelijk materiaal en het verbeteren van de productiviteit;
- Het pakt de huidige kostbare inefficiënties in de waardeketen aan, zoals bijvoorbeeld de overmatige afhankelijkheid van handmatige arbeid voor kwaliteitscontrole en sampling;
- De operationele kosten en de impact op het milieu worden geminimaliseerd.

Bollegraaf Recycling Solutions

Tweede Industrieweg 1
9902 AM Appingedam
(0596) 654333
info@bollegraaf.com
www.bollegraaf.com

FIR: geen Europese einde-afval criteria voor recyclinggranulaat

De ontwikkelingen in Europa lijken momenteel over elkaar heen te buitelen, verschillende zaken zijn in BEwerken aan de orde geweest. Zo denkt de Europese Commissie na over nieuwe doelstellingen voor bouw- en sloopafval en is recent een onderzoek gestart naar einde-afval criteria voor gerecyclede materialen uit bouw- en sloopafval. Dit onderzoek heeft discussie doen ontstaan in de sector: is een Europese regeling voor recyclinggranulaat gewenst of niet?

In Europa zijn vier lidstaten met een eigen einde-afval regeling voor recyclinggranulaat: Nederland, Vlaanderen, Oostenrijk en Italië. De ervaringen zijn niet altijd positief. Zo bevat de Italiaanse regeling dusdanig strenge uitloog-eisen dat vrijwel geen producent daaraan kan voldoen. Er vindt daarom nu discussie plaats om de eisen aan te passen. Er zijn ook lidstaten die een regeling in voorbereiding hebben, zoals Ierland.

Daarnaast kijken ook Duitsland en Frankrijk nadrukkelijk naar een nationale regeling.

Wanneer er al zoveel lidstaten zijn met een eigen regeling, dan voegt een Europese regeling weinig meer toe. Daarbij komt dat er niet zoveel recyclinggranulaat over grenzen gaat, een nationale oplossing is dus geen probleem. En dan is er nog de vrees in de sector dat nieuwe uitloog-eisen op Europees niveau wel eens te strikt kunnen blijken te zijn, dat zou voor de lidstaten met een bestaande regeling wel eens verkeerd kunnen uitpakken, zelfs voor Italië. Om al deze redenen heeft FIR het signaal afgegeven dat er geen behoefte is aan een Europese einde-afval regeling voor recyclinggranulaat.

Saes breid producten programma uit

Het zo goed mogelijk scheiden van materialen en het daardoor verhogen van de marge op de slooplocatie is. Iets waar iedere ondernemer mee bezig is. Het geldt voor het scheiden van ijzer en beton maar ook bij het opleveren van grondwerk dat ijzervrij is.

Met de hydraulische magneten van Saes snijdt het mes aan twee kanten enerzijds je kunt er met minimale energie het ijzer tussen het beton uit halen en anderszijds je kunt het grondwerk ijzervrij maken voor de aannemer.

De magneten worden aangedreven door de hydrauliek van de graaf- of overslagmachine en zijn met verschillende ophangsystemen te koop.

En er is een keuze of je de magneet met of zonder harktanden wil aanschaffen.

Bij sloop of onderhouds werken hebben we opgemerkt dat op het laatste moment een magneet toch handig is en dan moet

de kraan die er op dat moment nog is het werk doen.

Daar speelt Saes op in wij hebben verschillende maten magneten niet alleen in het programma voor de verkoop maar ook in de verhuur met verschillende snelwissel aansluitingen.

SAES

SAES International BV
Lozerweg 10-14, 6006 SR WEERT (NL)
E-mail: info@saes.nl
Tel. +31 (0)495 561929
www.demolitiontools.eu

Blootstelling aan gevaarlijke stoffen als thema van jaarcongres Stichting Arbocatalogus Afvalbranche

Op donderdag 2 november 2023 organiseert de Stichting Arbocatalogus Afvalbranche (StAA) haar jaarlijkse congres. Dit jaar staat dat in het teken van werken met gevaarlijke stoffen. Het congres richt zich tot de KAM-deskundigen van afval- en recyclingbedrijven. Maar ook HR-medewerkers en leidinggevenden zijn welkom.

Waarom dit onderwerp?

Het doel van dit jaarcongres is het vergroten van de kennis over de gevolgen van blootstelling aan gevaarlijke stoffen om de veiligheid en gezondheid van medewerkers te beschermen. Een belangrijk onderwerp. Het gaat hierbij om het verzamelen en verwerken van gevaarlijke stoffen en stoffen die vrijkomen bij onze handelingen. Denk daarbij aan biologische agentia, fijn stof, asbestvezels, dieselmotoremissies, vliegast, kwartsstof, vrijkomende gassen, organische oplosmiddelen en stoffen die worden ingeleverd bij de milieustraat.

Het jaarcongres geeft aandacht aan:

- De gevaren bij blootstelling aan gevaarlijke stoffen
- De rol van KAM-deskundigen bij het voorkomen van deze gevaren
- Het inschatten van de gevaren en inzicht in de te treffen maatregelen
- Een stappenplan om met het onderwerp binnen de eigen organisatie aan de slag te gaan
- Handhaving door Nederlandse Arbeidsinspectie bij blootstelling aan gevaarlijke stoffen

Keynotesprekers & zelf aan de slag

Een veiligheidsdeskundige en een handhaver komen aan het woord en de deelnemers gaan ook zelf aan de slag. In de tweede helft van de middag gaan zij, onder begeleiding van ervaren deskundigen, starten met het opstellen van een plan van aanpak voor het eigen bedrijf. Deze werkwijze kent 4 onderdelen:

1. Inventariseren van het soort gevaarlijke stoffen, de aard ervan en de hoeveelheden
2. Herkennen van de gevaaraspecten en blootstelling aan gevaarlijke stoffen
3. Verkennen van maatregelen die de gevaren beheersen
4. Opstellen van stappenplan om de maatregelen in te voeren

Praktische informatie

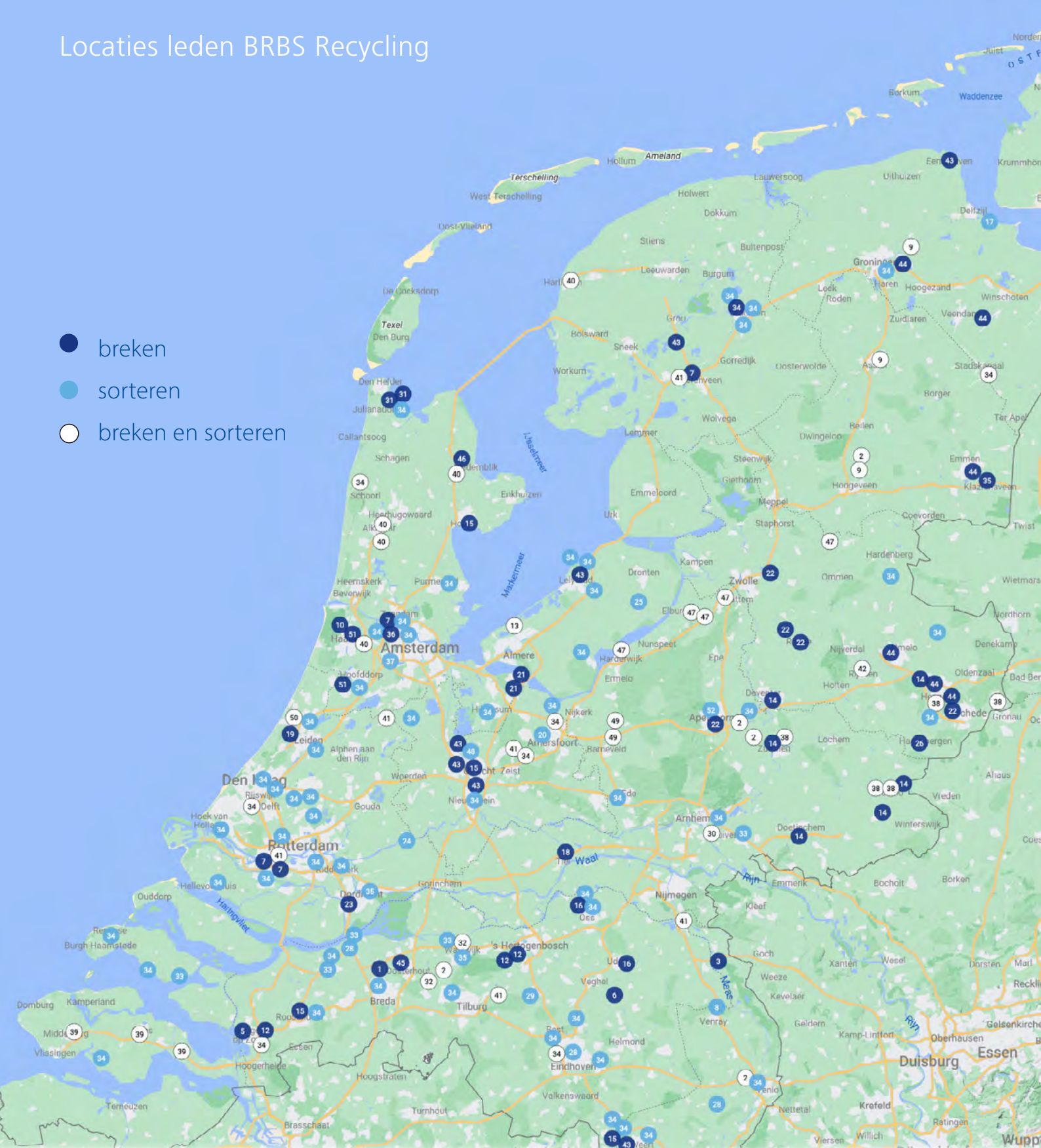
Op 2 november 2023 tussen 12:00 en 17:00 uur vindt het StAA-jaarcongres plaats bij Van der Valk Zaltbommel. Er wordt gezorgd voor een lunch en voldoende netwerkmogelijkheden.

Geïnteresseerd?

Ben je geïnteresseerd? Meld je dan aan door een mail te sturen naar info@arbocatalogus-afvalbranche.nl o.v.v. naam, bedrijfsnaam, functie en e-mailadres en 'Aanmelding StAA-jaarcongres' in de onderwerpregel.

Locaties leden BRBS Recycling

- breken
- sorteren
- breken en sorteren

Donateurs BRBS Recycling

Bedrijfsnaam

Craco Nederland
 Demarec
 Duim Techniek
 Geha Laverman
 Jager Meng- en Recyclingtechniek
 M-Tech Nederland BV
 MILON bv
 C. van der Pols & Zn. B.V.
 Pon Equipment B.V.
 Saes International B.V.
 Twist Group BV
 Van Bemmel Recycling/
 Van Laecke Group
 Van der Spek Vianen BV
 Van Iersel Luchtman Advocaten
 Wirtgen Nederland B.V.

Adresgegevens

Groenoord 424
 De Hork 32
 Gildetrom 12
 Distributieweg 31
 Nobelstraat 40a
 Produktieweg 1G
 Rembrandtlaan 4
 Stationsweg 36
 Rondebeltweg 41
 Lozerweg 10-14
 Boonsweg 49
 Vleugelboot 51

 De Limiet 14
 Meerendonkweg 21
 Velsenstraat 1

Postcode

2401 AP
 5431 NS
 3905 TC
 2404 CM
 3846 CG
 6045 JC
 5462 CH
 3214 VK
 1329 BP
 6006 SR
 3274 LH
 3991 CM

 4131 NR
 5216 TZ
 4251 LJ

Plaats

Alphen a/d Rijn
 Cuijk
 Veenendaal
 Alphen a/d Rijn
 Harderwijk
 Roermond
 Veghel
 Zuidland
 Almere
 Weert
 Heinenoord
 Houten

 Vianen
 's-Hertogenbosch
 Werkendam

Telefoonnummer

0172 - 42 30 50
 0485 - 44 23 00
 0318 - 52 96 38
 0172 - 47 51 53
 0341 - 42 45 33
 0475 - 42 01 91
 073 - 547 72 53
 0181 - 45 88 45
 088 - 737 75 44
 0495 - 56 19 29
 085 - 060 40 49
 030 - 686 81 00

 0347 - 36 26 66
 088 - 908 08 00
 0183 - 44 92 37

Website

www.craco.nl
www.demarec.nl
www.duimtechniek.nl
www.geha-laverman.com
www.jager-mrt.nl
www.m-tech-nederland.nl
www.milon.nl
www.pols.nl
www.pon-cat.com
www.saes.nl
www.twist-group.nl
www.vanlaeckegroup.com

www.vanderspek.nl
www.vil.nl
www.wirtgen.nl

Ledenlijst

- 1 ● **Agricon Nederland BV**
Brieltjespolder 28 b, 4921 PJ Made
t. 06-51517359
- 2 ○ **Attero B.V.**
Postbus 40047 7300 AX Apeldoorn
t. 088-551000
Locaties
 - Landgraaf: t. 088-5502585
 - Montfort: t. 088-5502652
 - Tilburg: t. 088-5502523
 - Venlo: t. 088-5502401
 - Wijster: t. 088-5501000
 - Wilp-Achterhoek: t. 088-5501000
- 3 ● **AVG Recycling Heijen B.V.**
Postbus 160 6590 AD Gennep
t. 0485-551260
- 4 ● **Baars Recycling B.V.**
Havenweg 30A, 6101 AB Echt
t. 0475-481103
- 5 ● **BBZ Recycling**
Van Konijnenburgweg 80,
4612 PL Bergen op Zoom
t. 0164-254751
- 6 ● **Beekmans Recycling B.V.**
Hurkske 28, 5469 PJ Erp
t. 0413-212322
- 7 ● **Bentum Recycling Centrale B.V.**
Vondelingenplaat 17, 3196 KL
Vondelingenplaat Rt.
t. 010-4724080
Locaties
 - Recycling Combinatie REKO B.V.
Vondelingenplaat Rt.
t. 010-4724080
 - BRC Heerenveen t. 0513-615127
 - De Zaanse Puin Recycling Zaandam
t. 075-6847150
- 8 ● **BituRec B.V.**
Metaalweg 14, 5804 CG Venray
t. 0478-546527
- 9 ○ **Bork Recycling B.V.**
Zwaartschaap 46, 7934 PC
Stuifzand t. 0528-331225
Locaties
 - Assen: t. 0528-331225
 - Groningen: t. 050-2030001
- 10 ● **Bottelier Sloophandel B.V.**
Oude Waarderweg 1, 2031 AC Haarlem
t. 023-5319443
- 11 ○ **BPS Recycling en Bouwstoffen B.V.**
Ankerkade 14, 6222 NM
Maastricht t. 043-6011295
Locatie
 - Maastricht: t. 043-6011295
- 12 ● **Brabant BreCom B.V.**
Nieuwkuijkseweg 2, 5268 LE
Helvoirt t. 0411-641997
Locaties
 - TOP de Kragge Bergen op Zoom:
t. 0411-642905
 - TOP de Hoef Cromvoirt:
t. 0411-641997
- 13 ○ **Cirwinn**
Pontonweg 10, 1332 CA Almere
t. 036-5326433
- 14 ● **Dusseldorp Infra, Sloop en Milieutechniek B.V.**
Postbus 55 7130 AB Lichtenvoorde
t. 0544-488488
Locaties
 - Borne: t. 0544-488488
 - Deventer: t. 0544-488488
 - Doetinchem: t. 0544-488488
 - Eibergen: t. 0544-488488
 - Zutphen: t. 0544-488488
- 15 ● **GBN**
Postbus 19172 3501 DD Utrecht
t. 030-2966485
Locaties
 - Hoorn: t. 030-2966485
 - Roosendaal: t. 030-2966485
 - Weert: t. 030-2966485
- 16 ● **Gebr. van den Brand en van Oort B.V.**
Koperslagerstraat 17
5405 BS Uden t. 0413-273033
Locatie
 - Oss
- 17 ● **GipsRec.nl B.V.**
Metaalpark 7, 9936 BV Farmsum
t. 06-54313091
- 18 ● **Grondstoffencentrum Nederland BV**
Zuidhavenweg 16, 4004 JJ Tiel
t. 088-0887788
- 19 ● **H.H. van Egmond B.V.**
Postbus 89 2230 AB Rijnsburg
t. 071-4024241
- 20 ● **Hartog Containers B.V.**
Nijverheidsweg-Noord 135
3812 PL Amersfoort
t. 033-4617180
- 21 ● **Herman van der Heiden
Puinrecycling B.V.**
Randweg 4, 1272 LZ Huizen
t. 035-5257453
Locatie
 - Blaricum: t. 035-5257453
- 22 ● **Hoogeboom Raalte**
Boeierstraat 5, 8102 HS Raalte
t. 0572-352250
Locaties
 - Raalte: t. 0572-352250
 - Zwolle: t. 038-4539608
 - Apeldoorn, 0572-352250
 - Enschede, 0572-352250
- 23 ● **Julianahaven Recycling B.V.**
Postbus 8198 3301 CD Dordrecht
t. 078-6179596
- 24 ● **KoreNet B.V.**
Transportweg 6, 2964 LP Groot-Ammer
t. 0184-602472
- 25 ● **Kunststof Recycling
Van Werven B.V.**
Biddingringweg 23, 8256 PB
Biddinghuizen t. 0321 - 330573
- 26 ● **Langezaal Afvalverwerking B.V.**
Industriestraat 3-5, 7482 EV
Haaksbergen t. 053-5735800
- 27 ○ **L'Ortye Transport en Milieu**
De Koumen 72 Industrienummer:
Parkstad 8602, 6433 KE
Hoensbroek t. 045-5212358
Locaties
 - Maastricht: t. 043-3632808
 - Stein: t. 046-4331880
- 28 ● **M. van Happen Sorteer & Overslag B.V.**
Weijerbeemd 10, 5651 GN
Eindhoven t. 0499-470500
Locaties
 - Moerdijk: t. 0499-470500
 - Panningen: t. 0499-470500
- 29 ● **Milieu Service Brabant B.V.**
Postbus 143 5280 AC Boxtel
t. 0411-650000
- 30 ○ **Putman Recycling B.V.**
Postbus 27 6930 AA Westervoort
t. 026-3112151
- 31 ● **Recycling Den Helder**
Oostoeverweg 41,
1786 PS Den Helder
t. 0224-541844
Locatie
 - Den Helder: t. 0223-637584
- 32 ○ **Recycling Dongen B.V.**
De Slof 36, 5107 RJ Dongen
t. 0162-372554
Locatie
 - Waalwijk: t. 0416-333064
- 33 ● **Renewi Mineralz & Water**
Van Hilstraat 7, 5145 RK Waalwijk
t. 040-7514692
Locaties
 - Loswalweg 50 3199 LG
Maasvlakte Rotterdam
t. 0181-363099
 - Middenweg 15, 4782 PM Moerdijk
t. 0168-327220
 - Vlasweg 12, 4782 PW Moerdijk
 - Doesburgseweg 16D,
6902 PN Zevenaar
t. 0316-340181
- 34 ● **Renewi Nederland B.V.**
Flight Forum 240, 5657 DH Eindhoven
t. 0800-0130
Locaties
 - Renewi Acht, Achtseweg Noord 33,
5651 GG Eindhoven
 - Renewi Amersfoort
Lindeboomseweg 15
3825 AL Amersfoort
 - Renewi Amsterdam – Westpoort
Sicilieweg 38, 1045 AS Amsterdam
 - Renewi Bergentheim Van Roysensweg
15, 7691 BP Bergentheim
 - Renewi Breda
Mijkenbroek 34-40, 4824 AC Breda
 - Renewi Burgerbrug
Parallelweg 2, 1754 EC Burgerbrug
 - Renewi Den Haag
Zonweg 13, 2516 AK Den Haag
 - Renewi Den Haag - HMS
Plutostraat 1, 2516 AL Den Haag
 - Renewi Den Helder, Nagelklinker-
sweg 4, 1786 RB Den Helder
 - Renewi Drachten
De Hemmen 97, 9206 AG Drachten
 - Renewi Drachten (Containerpl.)
Stuurboord 1, 9206 BK, Drachten
 - Renewi Drachten (only sorting)
De Lier 2, 9206 BH Drachten
 - Renewi Drachten (Puinrecycling),
Stuurboord 9, 9206 BK Drachten
 - Renewi Ede
Max Planckstraat 17, 6716 BD Ede
 - Renewi Geldrop (CCD)
Spaarpot 6, 5667 KX Geldrop
 - Renewi Groningen, Duinkerkenstraat
50, 9723 BT Groningen
 - Renewi Heerle
Boerenweg 8a, 4726 SJ Heerle
 - Renewi Heerle, De Koumen 134,
6433 KE Hoensbroek
 - Renewi Hellevoetsluis, Marconiweg
12a, 3225 LV Hellevoetsluis
 - Renewi Hemweg Amsterdam, Nieu-
we Hemweg 10, 1013 BG Amsterdam
 - Renewi Hengelo
Zirkoonstraat 3, 7554 TT Hengelo
- 35 ● **Renewi Hoek van Holland
Nieuwe Oranjekanaal 45
3151 XL Hoek van Holland**
**Renewi Hoogeveen, Fokkerstraat
14-16, 7903 AP Hoogeveen**
**Renewi Kajuitweg Amsterdam
Kajuitweg 1, 1041 AP Amsterdam**
**Renewi Lansingerland,
Bosland 51, 2661 DV Bergschenhoek**
**Renewi Maarheeze, Den Engelsman
4-6, 6026 RB, Maarheeze**
**Renewi Mijdrecht, Groot Mij-
drechtstraat 31-35, 3641 RV Mijdrecht**
**Renewi Moerdijk (CCD),
Middenweg 24, 4782 PM Moerdijk**
**Renewi Molenvliet, Molenvliet 4,
3076 CK Rotterdam**
**Renewi Nieuwegein
Grote Wade 45, 3439 NZ Nieuwegein**
**Renewi Noordwijk
Heerenweg 13, 2222 AM Katwijk**
**Renewi Organics
Renewi Organics
Lindeboomseweg 15,
3825 AL Amersfoort**
**Renewi Organics Amsterdam
Hornweg 63, 1044 AB Amsterdam**
**Renewi Organics Lelystad
Zeeasterweg 40, 8219 PN Lelystad**
**Renewi Organics Lelystad
Karperweg 20, 8221 RB Lelystad**
**Renewi Organics Drachten
Stuurboord 11, 9206 BK Drachten**
**Renewi Organics Son
Ockhuizenweg 3, 5691 PJ Son**
**Renewi Oss
Dommelstraat 46-48, 5347 JL Oss**
**Renewi Oss
Maaskade 23 5347 KD, Oss**
**Renewi Pijnacker
Ambachtsweg 56, 2641 KT Pijnacker**
**Renewi Purmerend
Contact 1-3, 1446 WB Purmerend**
**Renewi Renesse
Duinzoom 7, 4325 HA Renesse**
**Renewi Ridderkerk, Touwslagerstraat
1, 2984 AW Ridderkerk**
**Renewi Rotterdam
Vareseweg 127, 3047 AT Rotterdam**
**Renewi Rucphen
Rijksweg-Zuid 91, 4715 TA Rucphen**
**Renewi Soesterberg, Verlengde
Tempellaan 1, 3769 CG Soesterberg**
**Renewi Stadskanaal, Industriestraat
10, 9502 EZ Stadskanaal**
**Renewi Tilburg
Heinde 8, 5047 SX Tilburg**
**Renewi Tubbergen
Galvanistraat 6, 7651 DH Tubbergen**
**Renewi Twello
Leigraaf 55, 7391 AE Twello**
**Renewi Velp
Gildestraat 6, 6883 DB Velp**
**Renewi Venlo
Ampèrestraat 10-12, 5928 PE Venlo**
**Renewi Vijfhuizen
Vijfhuizerdijk 240, 2141 BL Vijfhuizen**
**Renewi Vlaardingingen
Kreekweg 80, 3133 AZ Vlaardingingen**
**Renewi Vlissingen
Polenweg 8, 4455 SX Nieuwdorp**
**Renewi Wateringen, Wateringveld-
seweg 1, 2291 HE Wateringen**
**Renewi Weert, Graafschap Hornelaan
207, 6004 HN Weert**
**Renewi Weert
Lozerweg 58, 6006 SR Weert**
**Renewi Zeewolde
Baardmeesweg 36, 3899 XS Zeewolde**
**Renewi Zierikzee
Deltastraat 39, 4301 RC Zierikzee**
**Renewi Zoetermeer
Radonstraat 231, 2718 SV Zoetermeer**
**Renewi Zoeterwoude, Industrieweg
24c, 2382 NW Zoeterwoude**
- 36 ● **Rewinn B.V.**
Amerikahavenweg 12, 1045 AD
Amsterdam t. 020-7371387
- 37 ● **Rotie**
Hornweg 61, 1044 AB Amsterdam
t. 020-2606060
- 38 ○ **Rouwmaat Groep**
Den Sliem 93, 7141 JG Groenlo
t. 0544-474040
Locaties
 - Groenlo: t. 0544-474040
 - Hengelo: t. 074-2420541
 - Losser: t. 053-5381914
 - Zutphen: t. 0575-519844
- 39 ○ **Sinke Groep**
Nishoek 38a, 4416 PE Kruijningen
t. 0113-382160
Locaties
 - Goes: t. 0113-382160
 - Middelburg: t. 0113-382160
- 40 ○ **Sortiva B.V.**
Postbus 72, 1800 AB Alkmaar
t. 088-4721600
Locaties
 - Alkmaar: t. 088-4721600
 - Harlingen: t. 088-4721700
 - Haarlem: t. 088-4721600
 - Middenmeer: t. 088-4721600
- 41 ○ **Spelt Afval Groep BV**
Blokland 18, 2441 GG Nieuwveen
Tel 085-0486100
Locaties
 - Cuijk
 - Heerenveen
 - Oisterwijk
 - Schiedam
- 42 ○ **Ten Brinke Recycling B.V.**
Noordermorsingel 19, 7461 JP
Rijssen t. 0548-538685
- 43 ● **Theo Pouw Groep**
Postbus 40329, 3504 AC Utrecht
t. 030-2425262
Locaties
 - Akkrum: t. 0566-650332
 - Eemshaven: t. 0596-548900
 - Lelystad: t. 0320-236966
 - Utrecht: t. 030-2425262
 - Weert: t. 0495-583330
 - Mobiel Puinrecycling:
t. 030-2425262
- 44 ● **Twee "R" Recycling Groep B.V.**
Welbergweg 71, 7556 PE Hengelo
t. 074-2558010
Locaties
 - Almelo: t. 0546-581555
 - Emmen: t. 0591-630033
 - Groningen: t. 050-3182818
 - Hengelo: t. 074-2558010
 - Veendam: t. 0598-66439
- 45 ● **Van de Beeten Grondstoffen
en Recycling BV**
Handelsweg 7, 4906 CK Oosterhout
t. 085-1116800
Locaties
 - Helmond: t. 085-1116800
 - Lelystad: t. 085-1116800
- 46 ● **Van der Bel Recycling B.V.**
Agriport 231, 1775 TA
Middenmeer t. 0229-581327
- 47 ○ **Van Werven Recycling B.V.**
Zuiderzeestraatweg 74, 8096 CB
Oldebroek t. 0525-631441
Locaties
 - Balkbrug: t. 0523-656464
 - Harderwijk: t. 0341-743843
 - Hattermeerbroek: t. 038-3761449
 - Oldebroek: t. 0525-633323
- 48 ● **Venus Containers |
Stichtse Vecht Recycling**
Gageldijk 83, 3602 AJ Maarssen
t. 030-2611866
- 49 ○ **Vink Grondstoffen B.V.**
Postbus 99, 3770 AB Barneveld
t. 0342-406406
Locatie
 - Barneveld: t. 0342-406406
- 50 ○ **VLK Recycling B.V.**
De Hooge Krocht 151, 2201 TS
Noordwijk t. 071-4014105
- 51 ● **Vrijbloed Transport B.V.**
Wateringweg 66, 2031 EJ Haarlem
t. 023-5164500
● Nieuw-Vennep, 023-5164500
- 52 ● **Weee Nederland**
Wilmersdorf 36, 7327 AC Apeldoorn

Hardox Wearparts Center

Samenwerken in slijttechniek

geha-laverman.com

info@geha-laverman.com